

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ

Государственные нормативы в области
архитектуры, градостроительства и строительства
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**МОНШАЛАР ЖӘНЕ МОНША-САУЫҚТЫРУ
КЕШЕНДЕРІ**

**БАНИ И БАННО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ
КОМПЛЕКСЫ**

ҚР ҚН 3.02-17-2013*
СН РК 3.02-17-2013*

Ресми басылым
Издание официальное

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму
министрлігі Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық
істері комитеті

Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального
хозяйства Министерства индустрии и инфраструктурного развития
Республики Казахстан

Нұр-Сұлтан 2019

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 **ӘЗІРЛЕГЕН:** «ҚазҚСҒЗИ» АҚ, «ИННОБИЛД» ЖШС
- 2 **ҰСЫНҒАН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
- 3 **БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы 29-желтоқсандағы № 156-НҚ бұйрығымен 2015 жылғы 1-шілдеден бастап

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1 **РАЗРАБОТАН:** АО «КазНИИСА», ТОО «ИННОБИЛД»
- 2 **ПРЕДСТАВЛЕН:** Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан
- 3 **УТВЕРЖДЕН (ы) И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ:** Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства Национальной экономики Республики Казахстан от 29.12.2014 № 156-НҚ с 1 июля 2015 года.

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі Уәкілетті мемлекеттік органның рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, кәбейтуге және таратуға болмайды.

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан.

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2019 жылғы 6 тамыздағы №121-НҚ бұйрығына сәйкес өзгертулер мен толықтырулар енгізілді.

Внесены изменения и дополнения в соответствии с приказом Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан от 6 августа 2019 года №121-НҚ.

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	IV
1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ.....	1
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР	1
3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР.....	2
4 МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ТАЛАПТАРЫ	3
4.1 Нормативтік талаптардың мақсаты	3
4.2 Функционалдық талаптар	3
5 ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР	4
5.1 Негізгі ережелер.....	4
5.2 Ғимараттың сенімділігін және орнықтылығын қамтамасыз ету талаптары.....	5
5.3 Өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар	7
5.4 Пайдалану барысында адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету талаптары	8
5.4.1 Қала құрылысына қойылатын талаптар	8
5.4.2 Келушілерге арналған ғимараттардың және үй-жайлардың функционалдық мақсаты, құрамы және ұстау	8
5.4.3 Бассейндер.....	10
5.4.4 Кіреберістер, өткелдер, баспалдақтар, лифтілер	11
5.4.5 Қызметтік - тұрмыстық бөлмелер	12
5.4.6 Конструкциялар мен материалдарға қойылатын талаптар.....	12
5.5 Жарықтандыру.....	13
5.6 Инженерлік желілер мен жүйелерді жобалау	14
5.6.1 Сумен қамту және канализация.....	14
5.6.2 Жылыту, желдету және ауа баптау	14
5.6.3 Электр жабдықтары мен электр құрылғылары.....	15
5.6.4 Қоқыстарды шығару және шаңды тазарту	16
5.7 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін қолжетімділікті қамтамасыз ету.....	16
5.8 Ғимаратты қолдану кезінде тіршілік қауіпсіздігіне қойылатын талаптар.....	17
5.9 Қоршаған ортаны қорғау	17
6 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ... ..	18
6.1 Энергия тұтынуды азайтуға қойылатын талаптар	18
6.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	19

КІРІСПЕ

Осы ережеле жинағы Қазақстан Республикасының нормалаудың параметрлік әдісіне сәйкес әзірленді.

ҚР ҚН «Моншалар және монша-сауықтыру кешендері» «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламентінің дәлелдемелік базасына кіретін нормативтік құжаттардың бірі болып табылады, сондай-ақ құрылыс саласындағы қауіпсіздікті қамтамасыз етуге және техникалық кедергілерді жоюға бағытталған.

Осы құрылыс нормаларын әзірлеу кезінде Қазақстан Республикасының аумағында қолданыстағы құрылыс саласының нормативтік құқықтық актілерінің талаптары ескерілді.

ҚР ҚН «Моншалар және монша-сауықтыру кешендерінде»:

- нормативтік талаптардың мақсаты;
- функционалдық талаптар;
- жұмыс сипаттамаларына қойылатын талаптар бар.

Осы құрылыс нормаларының талаптарын орындаудың қолайлы шешімдері мен параметрлері ҚР ЕЖ «Моншалар және монша-сауықтыру кешендерінде» келтірілген.

Осы құрылыс нормаларынан ауытқу нақты объектілер бойынша және негізді жағдайларда, осы ауытқулардың орнын толтыратын шаралар болған кезде, Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі мемлекеттік уәкілетті органмен келісіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
МОНШАЛАР ЖӘНЕ МОНША-САУЫҚТЫРУ КЕШЕНДЕРІ

БАНИ И БАННО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ КОМПЛЕКСЫ

Енгізілген күні - 2015-07-01

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ

1.1 Осы құрылыс нормалары Қазақстан Республикасының аумағында салынатын моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын және олардың жер телімдерін, инженерлік жүйелерін жобалауға қойылатын талаптарды белгілейді.

1.2 Осы нормалардың талаптары жаңадан салынатын және реконструкцияланатын, кеңейтілетін, жаңғыртылатын моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын жобалауға және салуға таратылады.

1.3 Осы нормалар жылжымалы ғимараттарда орналастырылатын монша үй-жайларын жобалауға таратылмайды.

***2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР**

Осы құрылыс нормаларын қолдану үшін мынадай сілтемелік нормативтік құжаттар қажет:

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 қаулысымен бекітілген «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламенті.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 28 тамыздағы № 876 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының террористік тұрғыдан осал объектілерінің тізбесі.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 3 сәуірдегі № 191 қаулысымен бекітілген Террористік тұрғыдан осал объектілердің терроризмге қарсы қорғалу жүйесіне қойылатын талаптар.

Қазақстан Республикасының Энергетика министрінің 2015 жылғы 20 наурыздағы № 230 бұйрығымен бекітілген «Электр қондырғыларын орнату қағидалары».

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2017 жылғы 23 маусымдағы № 439 бұйрығымен бекітілген «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламенті.

ҚР ҚН 2.04-01-2011 Табиғи және жасанды жарықтандыру.

ҚР ҚН 2.04-03-2011 Ғимараттардың жылу қорғанысы.

ҚР ҚН 3.02-36-2012 Едендер.

ҚР ҚН 4.01-01-2011 Ғимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры және кәрізі.

ҚР ҚН 4.01-01-2011 Ғимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры және кәрізі.

Ресми басылым

ҚР ҚН 4.02-01-2011 Ауаны жылыту, желдету және кондиционерлеу.

ҚР ҚН 4.03-01-2011 Газ тарату жүйелері.

Ескертпе - Осы мемлекеттік нормативті пайдалану кезінде ағымдағы жылғы жағдай бойынша жыл сайын жасалатын «Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы нормативтік-құқықтық және нормативтік-техникалық актілер тізбесі» акпараттық каталогы бойынша және ай сайын шығарылатын акпараттық бюллетень-журналына тиісті құрастырылатын сілтемелік құжаттардың қолданылуын тексеру орынды. Егер сілтемелік құжат ауыстырылса (әзгертілсе), онда осы нормативті пайдалану кезінде ауыстырылған (әзгертілген) құжатты басшылыққа алу керек. Егер сілтемелік құжат ауыстырылмай күшін жойса, онда оған сілтеме жасалған ереже, осы сілтемені қозғамайтын бөлігінде қолданылады.

(Өзгерт.ред. – ҚТҮКШІК 06.08.2019 ж. №121-НҚ бұйрық).

3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

*Осы құрылыс нормаларында тиісті анықтамалары бар мынадай терминдер қолданылады: *(Өзгерт.ред. – ҚТҮКШІК 06.08.2019 ж. №121-НҚ бұйрық).*

3.1 Адгезия: Әр текті қатты және/немесе сұйық денелер беттерінің тұтасуы. Адгезия молекулааралық өзара әрекеттестікпен шартталған (беткі қабатта) және беттерді ажырату үшін қажетті жұмыс үлесімен сипатталады.

3.2 Монша-сауықтыру кешені: Қызметінің құрамында тұтынушының денесін тазартумен және жасартумен, оған қоса оның физикалық күйін нығайтумен байланысты гигиеналық, шомылдыру, сауықтыру-профилактикалық және өзге де функцияларды біріктіретін кәсіп функционалдық кешені.

3.3 Монша: Судың және ыстық ауаның бір уақыттағы әсерімен (түрік және римдік моншаларда) немесе будың кәмегімен (орыс және фин моншасында) денені жуу үшін жабдықталған үй-жайлар кешені.

3.4 Бассейн гидравликасы: Су кері қайтқан кезде сүзгіленген, қажетті температураға дейін қыздырылған және тазартылған судың бассейннің барлық нүктесіне біркелкі бөлінуі жүзеге асырылатын бассейндегі суды механикалық тазарту жүйесі.

3.5 Моншаның душ бөліктері: Ортақ пайдалану үй-жайларының күту және киім ауыстыру бөлмелерінен, ашық душ кабиналарынан, дәретханадан тұратын санитарлық - гигиеналық тобы.

3.6 Душ кабиналары: Су ағысының немесе будың денеге түрлі қысыммен және түрлі температуралармен әсер етуі түріндегі адамның су процедураларын қабылдауына арналған сантехникалық жабдықтар кешені.

3.7 Айналма басқыштар: Сыртқа қарай трапецияға ұқсас адымды кеңеюі бар баспалдақтың айналма жеріндегі басқыштар.

3.8 Қызмет көрсетуші құрам: Келушілерге монша процедураларында тікелей көмек көрсететін тұлғалар (моншашылар, душ кабиналарының жұмыскерлері және т. б.).

3.9 Пандус: Түрлі деңгейлерде орналасқан беттерді байланыстыратын жалпақ кәлбеу коммуникациялық конструкция.

3.10 Булау кабиналары: Адам денесін қыздыруға арналған кабиналар: булау кабинасы (ылғалды бумен); инфрақызыл кабина (құрғақ ауамен), тастан салынған пештің орнына инфрақызыл қыздырғыштар орнатылған; монша - душ кабинасы және т. б.

3.11 **Сөрелер:** Келушілердің ыстық жайда немесе бу кабинасында жатуына немесе отыруына арналған ағаш сәкілер.

3.12 **Спа-орталық (Спа-кешен):** Келушілерге тиімді табиғи компоненттерді және заманауи диетологиялық тұжырымдамаға сәйкес салауатты тамақтануды қолдану арқылы дене терісін күту кешенінде жылумен және сумен сауықтыру процедурасын пайдалана отырып, ағзаны тазарту, жасарту және сауықтыру саласындағы гигиеналық күту мен физикалық және психологиялық әсерге бір мезгілде қол жеткізу жөніндегі қызметтерді ұсынатын сауықтыру кешені.

3.13 **Деформациялануы:** Қатты денелер қасиетінің күштік әсерінің және күштік емес факторлар әсерінен көлем мен пішінді өзгертуі.

4 МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ТАЛАПТАРЫ

4.1 Нормативтік талаптардың мақсаты

Осы құрылыс нормаларының нормативтік талаптарының мақсаты келушілер мен қызметкерлер үшін жайлы және қауіпсіз келу жағдайын, оның барлық қызмет ету мерзімінің ішінде мүлікті сақтау мен қоршаған ортаны қорғауды, сондай-ақ энергетикалық тиімділік пен ресурс үнемдеуді қамтамасыз етуді ескере отырып, моншалар мен монша-сауықтыру кешендерін жобалауға және салуға қойылатын талаптарды белгілеу болып табылады.

4.2 Функционалдық талаптар

4.2.1 Монша және монша-сауықтыру кешендері ғимаратының конструкциясы мен негізі аражабынға уақытша біркелкі бөлінген және шоғырланған ауыр салмақты, құрылыстың осы ауданындағы қар мен желдің ауыр салмағының тұрақты жүктемелерін кәтергіш және қоршау конструкцияларының жеке салмағымен қабылдауға есептелінуі, сондай-ақ оның жобалық қызмет етуінің бойында ұзақ мерзімділігін және жөндеуге жарамдылығын қамтамасыз етуі тиіс.

4.2.2 Моншалар мен монша - сауықтыру кешендерін әрттің пайда болуының, пайдалану барысында қауіпті факторлардың таралуының алдын-алу және азайту мүмкіндігін, әрт туындаған жағдайда – адамдарды, оның ішінде физикалық қозғалу мүмкіндігі шектеулі адамдарды қауіпсіз аймаққа эвакуациялау кезінде кәтергіш конструкциялардың орнықтылығын қамтамасыз ететіндей жобалау және салу қажет, сондай-ақ кәшіру құралдарын кедергісіз пайдалануға мүмкіндік беретін эвакуациялау жолдары мен шығатын орындарды ескеру қажет.

4.2.3 Монша және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарында адамдардың әмірі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз ететін аумақты кәріктендіру, сәулет-жоспарлау шешімі, санитарлық-гигиеналық талаптар ескерілген келушілер үшін қажетті жайлы жағдай жасалуы тиіс.

4.2.4 Монша және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттары және оның ішкі инженерлік жүйелері оларды Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын санитарлық-гигиеналық және нормативтік талаптарға сәйкес ұстайтын қабырғалардың

ішкі беттерінің температурасы, ауа ылғалдылығы мен қозғалу жылдамдығы, сондай-ақ қоршау конструкцияларының жылуға тәзімділігі мен еденнің беткі қабатының жылуды сіңіруін қоса алғанда, қолайлы атмосфераны туғызуы тиіс.

4.2.5 Моншалар мен монша-сауықтыру кешендерінің ішкі ортасында олардың қызмет ету мерзімінің ішінде адамдардың болуы кезінде оларға жол бергісіз әсерлер (физикалық, химиялық, биологиялық және өзге де зиянды факторлар) көрсетілмеуі тиіс.

4.2.6 Монша-сауықтыру кешендері ғимараттарындағы қоршау құрылыс конструкциялары, жылыту және салқындату жүйесі, желдеткіш және ауа баптау жүйесі келушілердің қауіпсіздігі мен жайлылығын қамтамасыз ете отырып, жарық беру энергиясын үнемдеу мен жылу сақтау режимінде жұмыс жасауы тиіс.

4.2.7 Жасанды жарықтандыру және орындардағы табиғи инсоляция, сондай-ақ олардың дыбыс окшаулағышы адамдардың жайлылығын қамтамасыз етіп, олардың денсаулығына зиянды әсер ететін қауіптерге жол бермеуі тиіс.

4.2.8 Ғимараттар қоршаған ортаға, оның ішінде табиғат қорғау аумақтарының экологиялық қорғалуына кері ықпал етпеуі тиіс, сонымен бірге топырақты эрозиядан қорғауға бағытталған шаралар жүйесін де ескерген жән.

4.2.9 Моншалар мен монша-сауықтыру кешендері ғимараттарында табиғи ресурстарды тиімді пайдалану мақсатында конструкцияларды дайындауға арналған екінші кезектегі материалдардың қалдықтарын барынша пайдалануды қамтамасыз ету қажет.

4.2.10 Моншалар мен монша-сауықтыру кешендері ғимараттарын жобалау кезінде адамдардың, оның ішінде мүмкіндігі шектеулі адамдардың қауіпсіз жолдармен жүруін қамтамасыз ету мақсатында оның аумағын абаттандыру да ескерілуі тиіс.

4.2.11 Жоспарлау шешімі, аумақтың кәріктендірілуі, монша мен монша-сауықтыру кешендерінің жабдықталуы, келушілердің мүмкіндігі шектеулі топтарының, оның ішінде кресло-арбалармен қозғалуы кезінде олардың мақсатына сәйкес орындарға қауіпсіз әрі кедергісіз жетуін қамтамасыз етуі тиіс.

4.2.12 Моншалар мен монша-сауықтыру кешендерін жоспарлау және салу кезінде сауықтыру-алдын алу мақсатындағы судың, ыстық ауаның немесе будың әсері, ортақ және жеке пайдалану орындары ескерілген функционалдық топтардың ретпен орналасуы есепке алынуы тиіс.

4.2.13 Моншалар, монша - сауықтыру кешендерінің ғимараттары мен іргелес аумақтар стационарлық типтегі емдеу мекемелерімен, балабақшалармен, бәбекжайлармен және мектептермен шектеспейтіндей етіп жобаланып, оған кедергісіз өту жағы қамтамасыз етілуі тиіс, сондай-ақ жарық орнатылып, таза ұсталуы тиіс.

4.2.14 Келушілерді жайлы және қауіпсіз жағдаймен қамтамасыз ету мақсатында барлық инженерлік жүйелермен, ауа температурасын автоматты немесе қолмен ретке келтіретін, сондай-ақ су жіберетін технологиялық құрал-жабдықтармен жабдықтауды талап ететін, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес моншалар мен монша-сауықтыру кешендерін қамтитын техникалық қабаттар есепке алынуы тиіс.

*4.2.15 Моншалар және монша-сауықтыру кешендерін жобалау кезеңінде объектінің Қазақстан Республикасының террористік тұрғыдан осал объектілерінің тізбесіне қатыстылығын анықтау және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 3 сәуірдегі № 191 қаулысымен бекітілген Террористік тұрғыдан осал объектілердің терроризмге қарсы қорғалу жүйесіне қойылатын талаптарға сәйкес объектінің терроризмге қарсы

қорғалуының тиісті жүйесін құру үшін шаралар қабылдау қажет.

(Толықтырылды – ҚТҮКШК 06.08.2019 ж. №121-НҚ бұйрық).

5 ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

5.1 Негізгі ережелер

5.1.1 Моншалар мен монша-сауықтыру кешендері ғимараттарының жобалануы, олардың құрылысы және реконструкциялануы «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптардың» техникалық регламентіне, Қазақстан Республикасы аумағында жобалау және құрылыс ережелерін белгілейтін осы құрылыс нормалары мен басқа да нормативтік құжаттардың талаптарына сай жүзеге асырылуы тиіс.

5.1.2 Ғимараттың салыну және құрылыс көлемін, қабаттардың жалпы, пайдалы және есептік алаңын есептеу ережесі, сондай-ақ инженерлік құрал-жабдықтарға, моншалар мен монша-сауықтыру кешендері ғимараттарына қойылатын талаптар жобалауға арналған нормативтік құжаттарға сәйкес қабылданады.

5.1.3 Моншалардың негізгі орындарының орналасуы бойынша келушілердің ретпен жүруін қамтамасыз етуі тиіс: кіреберіс, вестюбиль, касса, гардероб, күту орны мен демалыс бөлмесі, киім ілетін орын, жуынатын бөлме, буланатын орын.

5.1.4 Сулы режимдегі орындар бірінің астында бірі орналасуы қажет, оларды ылғал өткізбейтін орындардың үстінде орналастыруға тыйым салынады.

5.1.5 Жапсырма сауналарды екінші қабаттан жоғары деңгейде, жертөле қабатында, мінбелердің астында, балалар мен жасөспірімдерге арналған сауықтыру лагерлерінің, мектеп - интернаттарының жатын корпустарында, мектепке дейінгі балалар мекемелерінде, оған қоса 100 астам адам болатын үй-жайлардың астындағы және оларға шектес үй-жайларда орналастыруға жол берілмейді.

5.1.6 Электр қалқандық жайларды, сондай-ақ қыстырма, қыстырма-таратқыш, негізгі қалқандар мен құрылғыларды тікелей санитарлық тораптың, ванна бөлмесінің, душ бөлмесінің, асхананың, жуыну-шомылу бассейндерінің, моншаның жуыну, шайыну және бу жайларының астына орналастыруға жол берілмейді, сенімді гидроокшаулау бойынша арнайы шаралар қабылданған жағдайды қоспағанда, таратқыш құрылғылар орналасқан жайға ылғалдың енуіне жол берілмейді.

5.1.7 Ғимараттың инженерлік жүйелерінде ауа температурасын автоматты немесе қолмен реттеу жүйесі болуы тиіс. Ғимаратты жылыту жүйелері жұмыстан тыс уақытта жылу ағынын азайту үшін талап етілетін жабдықтармен жабдықталуы тиіс. Суық және ыстық сумен, электр қуатымен, газбен және жылумен орталықтандырылған түрде қамтамасыз ету кезінде және ғимаратта түрлі ұйымдарға немесе меншік иелеріне тиесілі үй-жайлардың бірнеше топтары болған жағдайда, әрбір осындай топ қуатты және суды шығындаудың есептегіш құрылғысымен жабдықталуы тиіс.

5.1.8 Газбен жабдықтау ҚР ҚН 4.03-01 сәйкес жобалануы тиіс.

5.1.9 Сулы және ылғалды режимде жұмыс істейтін бөлмелердегі едендер ылғалдылықтың және зарарсыздандырғыш сілтілік ерітінділердің әсеріне қарсы тәзімді болуы тиіс, оған қоса ластанулардан оңай тазартылуы тиіс.

5.2 Ғимараттың сенімділігін және орнықтылығын қамтамасыз ету талаптары

5.2.1 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің кәтергіш конструкцияларын жобалау кезінде ғимараттардың құрылыс конструкцияларының сенімділігі және олардың орнықтылығы құрылыс конструкцияларын, геотехникалық шарттарды, әртке қарсы қорғанысты, жер сілкіну әсерлерін, сондай-ақ өзге де параметрлерді ескерумен есептеу арқылы қамтамасыз етіледі.

5.2.2 Моншалардың және монша - сауықтыру кешендерінің ғимараттарын жобалау, салу және қайта жаңғырту Қазақстан Республикасының аумағында жобалау және құрылыс ережелерін белгілейтін осы құрылыс нормаларының және басқа да нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жүзеге асырылуы тиіс.

5.2.3 Моншалардың және монша - сауықтыру кешендері ғимараттарының салмақ түсетін конструкциялары оларды құрастыру барысында және қолданылудың есептік шарттарында келесі мүмкіндіктері болмайтындай жобалануы және салынуы тиіс:

а) ғимараттарды пайдалануды тоқтатуға әкеп соғатын конструкциялардың бұзылуы немесе зақымдалуы;

б) жалпы алғанда, деформация немесе сызаттардың пайда болуы салдарынан конструкцияны немесе ғимараттарды қолданудың нашарлануына жол берілмеуі тиіс.

5.2.4 Моншалардың және монша - сауықтыру кешендері ғимараттарының іргетастары қолданыстағы нормативті құжаттарда кәзделген топырақтың физикалық - механикалық ерекшеліктерін, құрылыс алаңындағы гидрогеологиялық ерекшеліктерін, оған қоса іргетастарға және жерасты инженерлік желілерге қатысты алғанда топырақтың және жер суларының агрессивтік деңгейін ескеріп жобалануы тиіс, шәгінділердің ғимарат элементтерінің астында нығыздалып, біркелкі орнығуы қамтамасыз етілуі тиіс.

5.2.5 Ғимараттың ұзақ мерзімділігін анықтау кезінде оны қайта жаңғырту жобасында оның мерзімін тәмендететін факторлар: ғимаратты қолданудың өзгерген шарттарымен және қоршаған орта шарттарымен байланысты есептелмеген әсер етулер және осы факторлардың әсер ету салдары ретінде - кәтергіш және қоршау конструкциялары материалдарының физика-механикалық (химиялық) сипаттамаларының өзгеруі ескерілуі тиіс.

5.2.6 Силикат қуыс кірпіштерді, жеңіл және ұяшықты бетондар мен басқа да қосымша қаптамасыз, ылғалды мол сіңіретін материалдарды пайдалануға жол берілмейді.

5.2.7 Беріктік пен тәзімділікті анықтайтын ғимараттың кәтергіш конструкцияларының негізгі жәнделмейтін элементтері, оған қоса ғимараттың жалпы алғандағы қызмет ету мерзімі, өз қасиеттерін құрылыс конструкцияларының тиісті материалдарына әрекеттегі нормативтік құжаттардың талаптарын ескеруімен рұқсат етілетін шектерде сақтауы тиіс.

5.2.8 Қызмет мерзімдері ғимараттың қызмет ету мерзіміне қарағанда азырақ болатын элементтер, бәлшектер, жабдықтар пайдалану нұсқаулықтарына, жәндеу аралық мерзімдерге сәйкес белгіленген алмастырылуы тиіс. Жарамдылық ұзақтығы аз немесе кәп элементтерді, материалдарды немесе жабдықты қолдану туралы шешім жәндеу жұмыстары арасындағы мерзімдерді тиісінше ұлғайту немесе азайту барысында техникалық - экономикалық есептеулер арқылы белгіленеді.

5.2.9 Құрама элементтердің түйісетін жалғанулары және кәп қатпарлы конструкциялар негіздердің біркелкі отырмауы барысында және басқа пайдалану әсер етулері барысында туындайтын температуралық деформацияларды, күштерді қабылдауына арналып жасалуы тиіс.

Түйіскен жерлерде қолданылатын тығыздағыш және қымтағыш материалдар теріс температуралардың әсер етуі және судың әтуі барысында серпінділік және адгезия қасиеттерін сақтауы тиіс, ультракүлгін сәулелерге тәзімді болуы тиіс.

5.2.10 Сулы және ылғалды режимдегі монша және монша-сауықтыру кешендерінің орындарында ҚР ҚН 3.02-36 сәйкес судың әтуіне қарсы оқшаулағыш құрылғы қарастырылуы тиіс.

Еден конструкцияларының будан оқшаулануы есептеу арқылы қарастырылады.

5.2.11 Кір жуатын орын үстіндегі қабатаралық жабындар басқа бөлмелердің буынан, жылуынан және дыбысынан оқшаулануды қамтамасыз етуі тиіс.

5.3 Өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар

5.3.1 Монша және монша-сауықтыру кешендерінің өрт қауіпсіздігі «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптардың» техникалық регламентінің талаптарына сәйкес болуы тиіс.

5.3.2 Монша және монша-сауықтыру кешендерінің аумағы қажетті өртке қарсы құрал- жабдықтармен қамтамасыз етілуі тиіс.

5.3.3 Өртті сәндірудің және анықтаудың автоматты қондырғылары, өрт туралы хабарландыру жүйелері қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қарастырылуы тиіс.

5.3.4 Келушілер мен қызметкерлер қауіпсіздігін қамтамасыз етуге арналған ғимараттар мен қабаттардан эвакуациялау жолдары эвакуация уақытын есепке ала отырып орнатылады.

5.3.5 Баспалдақ торы мен баспалдақтың бөлігіне шығу ені ғимараттан қауіпсіз эвакуациялауды қамтамасыз етуі тиіс.

Эвакуациялау жолдарының ең төменгі ені өрт қауіпсіздігі саласында қолданылатын нормативтік құжаттардың талаптарын есепке ала отырып, белгіленуі тиіс.

5.3.6 Эвакуация жолдарында бұранда басқыштарды және айналма баспалдақтарды құрастыруға жол берілмейді.

5.3.7 Эвакуация жолдарында өрт қауіпсіздігіне сәйкес келмейтін әрлендіру материалдарын қолдануға жол берілмейді.

5.3.8 Ғимараттар арасындағы әтетін жолдардың оқшаулау конструкциялары негізгі ғимаратқа сәйкес отқа қарсы тәзімділік шегіне және өрт қауіптілік класына сәйкес болуы тиіс.

5.3.9 Лифт шахталарының қоршау конструкциялары өрт қауіпсіздігінің талаптарына сай орындалуы тиіс.

5.3.10 Булау кешенінде сыртқа қарай шығатын оңаша эвакуация жолы болуы тиіс. Шығуды тікелей вестибюльде және холлдарда, ғимараттың басқа бөлмелерінен адамдарды эвакуациялауға арналған баспалдақ алаңында орнатуға жол берілмейді.

5.3.11 Тастан жасалған электр пешінің қуаты берілген температураға дейін булау орнын қыздыру үшін жеткілікті болуы тиіс

5.3.12 Орыс типті булау бөлмелерінде тастан-пештің түрі техникалық - экономикалық негіздеуге сәйкес анықталады.

Тас пештерді газ тәріздес отынмен пайдаланған кезде қауіпсіз жанатын автоматика аспабын орнатуды қарастыру қажет.

5.3.13 Моншалардың және монша - сауықтыру кешенінің барлық бөлмелерін түтін детекторларымен және хабарлағыш құрылғылармен жабдықтау қажет.

5.3.14 Вестибюльдерде, дәліздерде, киім ілетін, сабын, душ, булау бөлмелерінде, бассейндерде және баспалдақ алаңдарында адамдарды қауіпсіз эвакуациялау үшін апатты кезде қолданылатын жарықтандыруды ескеру қажет.

5.4 Пайдалану барысында адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету талаптары

5.4.1 Қала құрылысына қойылатын талаптар

5.4.1.1 Моншалардың және монша - сауықтыру кешендерінің ғимараттарын салуға бөлінген және рұқсат етілген жер телімінде орналастыру жобалау және құрылыс бойынша қолданыстағы нормативтік құжаттарға, оған қоса сәулет-жоспарлау тапсырмасына сәйкес болуы тиіс.

5.4.1.2 Моншалар мен душ бөлмелерінің, монша-сауықтыру кешендері ғимараттарының бөліктерін қосымша қызметтер кешенін қоспағанда, басқа ұйымдар ретінде пайдалануға жол берілмейді.

5.4.1.3 Моншалардың және монша - сауықтыру кешендерінің аумағын жоспарлау кезінде ғимараттан қызыл жиекке дейінгі жеткілікті қашықтықты ескеру қажет.

Моншалардың жер телімдері стационарлық емдеу мекемелерінің, бәбекжайлар мен балабақшалардың және мектептердің жер телімдерінің шекараларына жанаспауы тиіс.

5.4.1.4 Моншалардың және монша - сауықтыру кешендері ғимараттарының аумағын жобалау барысында күтпеген оқиғалар туындаған жағдайда, арнайы қызметтер (әртке қарсы, полиция және т. б.) техникасының еркін әтуін (кәлікпен келуін) қамтамасыз ету ұсынылады.

5.4.1.5 Моншалар және монша-сауықтыру кешендері кір жуатын орындармен бірге, бөлек орналасқан ғимараттарда, сондай-ақ ауқымды қоғамдық ғимараттар мен әндіріс кәсіпорындарының тұрмыстық корпустарында орналасуы мүмкін.

5.4.1.6 Моншалар және монша-сауықтыру кешендерінің аумағы қоршалуы, кәріктендірілуі, жарықтандырылуы және таза болуы тиіс.

Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің жер телімдерінде кәгал алаңдары, гүлзарлар және сәндік бұтақтары бар демалыс аймақтары қарастырылуы тиіс.

5.4.1.7 Моншалардың және монша - сауықтыру кешендерінің ғимараттарын шәгінді жерлер аймағында, сейсмикалық аудандарда, сондай-ақ басқа күрделі геологиялық жағдайларда орналастыру барысында тиісті нормалардың қосымша талаптарын ескеру қажет.

5.4.2 Келушілерге арналған ғимараттардың және үй-жайлардың функционалдық мақсаты, құрамы және ұстау

5.4.2.1 Моншаларда және монша-сауықтыру кешендеріне келушілер үй-жайлары құрамына булау бөлмелері, душ бөлмелері, киім ілетін бөлмелер, демалу бөлмелері, қызмет түрлерін ұсыну бөлмелері, санитарлық тораптар кіреді.

5.4.2.2 Дымқылдың таралуын болдырмау үшін моншаның барлық бөлмелері басқа бөлмелерден жақсы оқшаулануы тиіс.

5.4.2.3 Монша бөлмелерінде сәрелер тік бұрышта орналастырылады.

5.4.2.4 Булау бөлмелерінде орындықтар мен сәрелерді орналастырылу қарастырылуы тиіс, олар жылжымалы және ауыспалы болуы тиіс.

Су алу шүмектерін сәрелерге орнатуға болмайды.

5.4.2.5 Булау бөлмесінің қабырғаларын қаптау кезінде осындай жайларға қолданылатын сапаға сәйкес ағаштарды пайдалану қажет.

5.4.2.6 Тас-пештің оттығы булау бөлмесімен жапсарласа орналасқан арнайы бөлмеге шығуы тиіс.

5.4.2.7 Тас-электр пеш қорғалған экранымен жабдықталуы тиіс.

5.4.2.8 Булау бөлмесі едендерінің беткі қабаты тегіс болуы тиіс.

5.4.2.9 Тас-пешті орналастыру кезінде буды есік және терезе ойықтарына шығаруға жол берілмейді.

5.4.2.10 Төбе астындағы тас пештің үстіне жанудан қорғалған жылуды оқшаулағыш орнатылуы тиіс.

5.4.2.11 Киім ілу және ванна - душ бөлмесін күту бөлмелерінде санитарлық тораптар, аяқ ваннасын қою қарастырылады.

5.4.2.12 Жабық ванна және душ кабиналары қалқалармен бөлініп, қолдануға қолайлы әрі қауіпсіз қажетті құрал-жабдықтармен жабдықталуы тиіс.

5.4.2.13 Жабық ванна және душ кабина орындары қатты орындықтармен, айналармен және киім мен сүлгі ілетін ілгіштермен жабдықталуы тиіс.

5.4.2.14 Киім ілетін бөлмелерге шкафтар қойылуы тиіс.

5.4.2.15 Киім ілетін және күту орындарында, жабық ванна және душ кабиналарына келушілер үшін дәретхана қарастырылуы тиіс.

5.4.2.16 Дәретханалардың есігі қалың қалқамен бөлектенуі тиіс, оның ішінде жеткілікті желдету жүйесі және унитаздың құбыр желісін тазалау үшін қажетті құрылғылар болуы тиіс.

5.4.2.17 Фотариялар киім ілетін бөлменің маңайында орналасуы тиіс.

5.4.2.18 Құрғақ ыстық (сауналар) моншалар орналасқан кешен осында жеке есіктен кіретіндей қарастырылуы тиіс. Сауналарды жертөлелерде орналастыруға болмайды.

5.4.2.19 Косметикалық, маникюр және педикюр, сондай-ақ спа процедуралары бөлмелері жобаланған жағдайда, олар бөлек оқшауланған үй-жайларда орналастырылуы тиіс.

5.4.2.20 Шаштаразды жертөле қабатында орналастыруға жол берілмейді.

5.4.2.21 Шаштараз құрамына мыналар кіруі тиіс:

- гардероб;

- қажетті жабдықтармен жабдықталған демалыс және тағам қабылдау бөлмесі;

- дәретхана;
- құрал-жабдықтарды, қоқысты, тәсек жабдықтарын, парфюмерлік-косметикалық, сондай-ақ жуғыш, залалсыздандыру және педикуляция құралдарын сақтауға арналған қойма.

5.4.2.22 Ас ішу бөлмесін қызметкерлердің киім ілетін бөлмесімен, сондай-ақ вестибюльді келушілердің киім ілетін бөлмесімен мен күту залымен біріктіруге жол беріледі.

5.4.2.23 Моншалар мен монша-сауықтыру орындарының беткі қабаттарын зарарсыздандыруға арналған химиялық құралдар сақталатын, жанбайтын қалқалардан құрастырылған, тығыз жабылатын жеке бөлме болуы тиіс.

5.4.3 Бассейндер

5.4.3.1 Моншаларда және монша-сауықтыру кешендерінде бассейнді жобалау барысында мынадай жағдайлар қарастырылуы тиіс:

- бассейн тостағанын инженерлік жүйелермен жабдықтау (сүзгілеу, жылыту, зарарсыздандыру жүйелері, қосымша жабдықтардың жүйелері);

- бассейннің су дайындау жүйесін шектес инженерлік коммуникациялармен түйістіру (объектіні сумен, канализациямен, желдету жүйесімен, электр және жылу қуатымен қамтамасыз ету) және т. б.;

- бассейндегі басқышы бар құйылыстың болуы;

- бассейн суын тазарту жүйесін канализация немесе сүзгіні қайта шаю барысында, бассейнді босату кезінде химиялық агрессивті суды өткізе алатын нәсерлік жүйелерге қосу қажеттілігі;

- бассейн тостағанының судан сырттан оқшаулау және жылыту қажеттігі;

- бассейнге техникалық қызмет көрсетудің қауіпсіздігі, жайлылығы және ыңғайлылығы үшін тостағанның айналасында бассейн қабырғасы бағытында кішігірім кәлбеумен жобаланатын ластанған судың қайтадан тостағанға құйылуын болдырмауға арналған бұрма жолдар;

- желдету жүйесінің жобасы тарту-сору жүйесін және кептіру қондырғысы құралымын қамтылуы тиіс;

- бассейндердің желдету жүйесінің талап етілетін деңгейін қамтамасыз ету қажет, судың және бөлмедегі ауаның қажетті температурасын ұстау, ал қажет болған жағдайда - ауа кептіргіштерді қолдану қажет.

5.4.3.2 Бассейнге қатысты негізгі жайларды жоспарлау тасқынның гигиеналық принципіне сай болуы тиіс; келушілердің жүріп-тұруы гардероб, киім ілетін бөлме, душ бөлмесі, аяқ жууға арналған душ, бассейн ваннасы функционалдық схемасы бойынша жүзеге асырылады.

5.4.3.3 Бассейн бөлмелерінің құрамында медициналық қызметкерге арналған айналма және сараптама жүргізуге арналған (2-разрядтан басқа) әндірістік зертхана орны қарастырылуы тиіс.

5.4.3.4 Енгізу-үйлестіру құрылғысын шомылу-жүзу бассейндері, сабындау, булау, ванна, душ үй-жайларының және дәретханалардың астында орналастыруға тыйым салынады.

5.4.3.5 Бассейн тереңдігі бассейн жиектерінде таңбаланып, көрсетілуі тиіс.

5.4.3.6 Бассейн қабырғалары су айнасына қатысты алғанда қатаң түрде тігінен ғана орналасуы тиіс.

5.4.3.7 Душ торлары сәйкестікті айғақтаудан өткен материалдан жасалуы және пайдалану үшін ыңғайлы орнатылуы тиіс. Душ торларының саны бассейнге келушілер санына байланысты.

5.4.3.8 Бассейн бөлмесіне кіретін жерде көлемі жағынан оларды айналып өтпейтіндей немесе секірмейтіндей ағатын суы бар аяқ жуатын ванналар орналасады: ені жағынан олар қозғалыс бағыты бойынша бүкіл өтетін жерді алуы тиіс.

5.4.3.9 Бассейн кішкене басқыштармен, оған қоса ваннаға кіру және бассейн ваннасынан шығуға арналған шарбақтармен жабдықталуы тиіс. Басқыштар тот баспайтын болаттан жасалуы тиіс және бассейн қабырғасына берік бекітіледі. Басқыштың баспалдақтары тайғанауға қарсы жабынмен жабдықталуы тиіс. Баспалдақтардың саны бассейн әлшемдеріне байланысты болады.

5.4.3.10 Бассейндер сумен толтыру, судан босату, суды тазалау, зарасыздандыру, сүзгілеу және айналдыру процестерін жеңілдететіндей жобалануы тиіс.

5.4.3.11 Жүзу құрылысы үшін судың тазалығына қол жеткізу мақсатында бассейн гидравликасын ескеру қажет.

5.4.3.12 Санитарлық тораптарды және душ кабиналарын коагуляциялаушы, зарасыздандырушы ерітінділерді дайындауға, сақтауға арналған бөлмелердің үстінен орналастыруға рұқсат етілмейді.

5.4.3.13 Бассейндер ваннасы ағызу науаларының шетіне дейін толтырылуы тиіс, ол толық толтырылмаған кезде қолдануға тыйым салынады.

5.4.3.14 Айналма жолдар мен стационарлық орындықтарды жылумен жабдықтаған жөн. Душ және гардероб бөлмелерінде ағаштан жасалған басқыштарды жол берілмейді.

5.4.3.15 Су сапасының тиісті гигиеналық талаптарын қамтамасыз ету үшін жүзу бассейндерінің ванналары судың алмасуын қамтамасыз ететін жүйелермен жабдықталуы тиіс.

Су алмасу сипаты жағынан бассейндер мынадай типтерге бөлінуі тиіс:

- рециркуляциялық;
- ағынды;
- судың кезеңдік ауысуы.

5.4.3.16 Бассейн ванналарындағы судың алмасуын қамтамасыз ететін жүйелер су құбырындағы жаңа су көлемін анықтауға мүмкіндік беретін әлшеу аспаптарымен немесе құралдармен жабдықталуы тиіс.

5.4.3.17 Ванналарға су беретін жүйе су температурасының тұрақтылығын және дезинфектанттардың шоғырлануын бір деңгейде ұстау үшін оның бүкіл көлемі бойынша біркелкі таралуын қамтамасыз етуі тиіс.

5.4.3.18 Бассейндердің ванналарын кәріз құбыр желілеріне қосу канализациядан шығатын ағындының және иістің ванналарға қайтадан түсу мүмкіндігін болдырмауы тиіс, бұл үшін құбыр желілерінде гидравликалық ысырма алдында ауа ажыратулары болуы тиіс.

5.4.3.19 Жүзу бассейндері ванналарынан, сүзгілерді шаю жерлерінен, оған қоса ағызу науаларынан жасалған аяқ жуатын ванналардан, айналып өту жолдарынан және

бассейн ванналары қабырғаларын және түбін жуудан кейін ластанған суды тәгу канализацияға қарай тәгілуі тиіс.

5.4.4 Кіреберістер, өткелдер, баспалдақтар, лифтілер

5.4.4.1 Ғимаратқа кіре берістегі орынның еден белгісі жаяу жол белгісінен жоғары болуы тиіс.

Сыртқы есік алдында (эвакуациялық шығу жолында) кәлденең орналасқан кіру алаңы қарастырылуы тиіс.

5.4.4.2 Кіретін есіктердің алдындағы баспалдақтар қауіпсіз болуы, әрі олардың ұстайтын қоршауы болуы тиіс.

5.4.4.3 Моншаларда және монша-сауықтыру кешендерінде қызмет кәрсетуші қызметкерлерге есептелген алаң 200 м² асатын кіреберістер мен басқыштар келушілерге арналған кіре берістерден және баспалдақтардан бөлек орналасуы тиіс.

5.4.4.4 Баспалдақ марштарының және пандустардың кәлбеуі, ені, баспалдақтардың биіктігі, адымдардың ені, басқыш алаңдарының ені, басқыштар, астыңғы қабат, техникалық қабаттар, қолданыстағы шатырдың асты бойынша өту жолдарының биіктігі, еден деңгейлерінің айырмасы, оған қоса есік ойықтарының әлшемдері адамдардың өту қауіпсіздігін және жабдықты жылжыту ыңғайлылығын қамтамасыз етуі тиіс. Қажет болған жағдайда тұтқыштар қарастырылуы тиіс.

5.4.4.5 Жолаушы лифтілерінің саны есеп бойынша орнатылуы қажет.

5.4.4.6 Ғимарат ішінде лифт болмаған жағдайда және пандус орнату мүмкін болмаған кезде келушілермен орындық арбаларын жеке қолдануға арналған арнайы кәтергіш орнатуды қарастыру қажет.

5.4.4.7 Сауықтыру-алдын алу қызметтерін кәрсету бөлмелеріндегі ванна бөлмелері мен душ кабиналары қызметтік жалғағыш дәліз бағытында ашық болуы тиіс.

5.4.4.8 Кірді қабылдау бөлмелеріне және кір жуу цехтарының бөлмелеріне кіретін жерлер басқа бөлмелерге кіру жерлерінен бөлек тұруы тиіс.

5.4.5 Қызметтік-тұрмыстық бөлмелер

5.4.5.1 Моншаларды және монша-сауықтыру кешендерін жобалау барысында қызметкерлердің демалу және тамақтану бөлмелерін, жеке және арнайы киімді бөлек сақтауға арналған жайларды, душ бөлмесі мен дәретхананы ескеру қажет.

5.4.5.2 Кір жуатын орындар ыстық және суық суы, арнайы жабдығы бар бөлек бөлмелерде орналасуы тиіс. Жеке жуухананы жабдықтау барысында қарсы ағындарды, лас және таза киімдердің араласып кетуін болдырмайтын жуудың технологиялық процестерінің бірізділігі (ағыны) сақталынуы тиіс.

5.4.5.3 Диспетчерлік пункт (операторлық) бірінші қабатта орналасуы тиіс.

5.4.5.4 Суды тазалау, зарасыздандыру және таратуға арналған құрылыстар жұмыстың тиімділігін және қауіпсіздігін қамтамасыз етуі тиіс. Бассейннің әрбір ваннасында су температурасының тұрақтылығын және реагенттердің автоматты түрде мөлшерлеуін қамтамасыз ететін жеке су дайындаудың жүйесі болуы тиіс.

5.4.5.5 Шаруашылық - қойма бөлмелері алдын ала қарастырылуы қажет.

Хлор қоймасын ғимараттың астыңғы қабатында орналастыруға жол берілмейді. Хлоратор бөлмелерінен немесе хлор қоймасынан шығатын жер тікелей сыртқа қарай немесе тамбур арқылы сыртқа қарай бағытталуы тиіс.

5.4.5.6 Коагуляциялаушы және зарарсыздандырушы ерітінділерді даярлау орындарының үстінде санитарлы тораптар мен душтарды орналастыруға болмайды.

5.4.6 Конструкциялар мен материалдарға қойылатын талаптар

5.4.6.1 Сулы (буланатын, сабындалатын орындар мен душ және ванна) және дымқыл (шешінетін орын, бассейндер, дәретханалар орны) режимді ғимараттар мен орындардың қоршау конструкциялары қуыс емес және тұйық ауа қатпарынсыз немесе арнасыз су өткізбейтін, ылғал сіңірмейтін және биологиялық тәзімді материалдан жасалуы тиіс. Есепке сәйкес желдетілетін ауа қабаты мен арналарының құрылғысын қоюға жол беріледі.

5.4.6.2 Орындардағы қоршау конструкцияларының ішкі беткейі шығыңқы болмауы тиіс, әйткені онда ылғал мен шаңның жиналуы мүмкін. Қабырғалар мен бағаналардың сулы және ылғалды режимде жұмыс жасайтын орындардағы едендермен жанасқан жері дөңгелек болуы тиіс.

5.4.6.3 Сулы және ылғалды режимде жұмыс жасайтын орындардағы едендер ылғал мен зарарсыздандыратын сілтілі ертінділердің әсеріне тәзімді болуы, сондай-ақ кірден тез тазартылуы тиіс.

5.4.6.4 Сабындалатын, буланатын орындар мен душтың едендері су кететін қуысқа қарай еңіс болуы тиіс. Сулы режимдегі орындардағы еден беті тайғанақ емес (рифлендік) болуы тиіс.

5.4.6.5 Сулы режимдегі орындардағы таза еден деңгейі басқа да қосымша орындардағы едендердің деңгейінен төмен болуы тиіс.

5.4.6.6 Айналма жолдарды, қабырғалар мен ванна түбін жабуға арналған бассейндерде тазалау мен залалсыздандыру жұмыстарын сапалы жүргізуге мүмкіндік беретін реагенттер мен дезинфектанттарға қатысты қолданылатын материалдар өте тәзімді болуы қажет.

5.4.6.7 Бассейндердің айналма жолдарының беткі қабаты тайғанамайтын және басқышқа немесе кір су ағатын қуысқа қарай еңіс болуы тиіс.

5.4.6.8 Сулы және ылғалды режимдегі орындарда терезе және есік саңылаулары су өткізбейтін және биологиялық тәзімді материалдармен бекітілуі тиіс. Терезе торларын лакталған бояумен немесе басқа жабындылармен ылғалдан қорғайтын антисептик қасиеті бар шырша тұқымдас ағаштармен жасауға жол беріледі.

5.4.6.9 Құрылыс кезінде қолданылатын әнім және тауар түрлерінің бекітілген тізімдемесіне сәйкес гигиеналық тұрғыда бағалануға жататын материалдар мен құрал-жабдықтардың Қазақстан Республикасының тиісті органдары мен мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет мекемелері тарапынан берілген гигиеналық қорытындысы болуы тиіс.

5.5 Жарықтандыру

5.5.1 Мекемелер ғимараттарының бөлмелерін табиғи және жасанды түрде

жарықтандыруы ҚР ҚН 2.04-01 талаптарына сәйкес болуы тиіс.

5.5.2 Келушілерге арналған монша және монша-сауықтыру кешендері орындарында табиғи жарық кәзі болуы тиіс, сонымен бірге мұндай орындарда табиғи жарықтандырусыз жобалауға мынадай жайларға жол беріледі: дене-сауықтырумен және спортпен шұғылдану үшін, массаж, булану орындары, жабық ванна және душ кабиналары, құрғақ ыстық монша, машина тұрағы, қойма, буфет, кір жуатын орындарда ерітінділер дайындауға арналған орындар және басқалары.

5.5.3 Булау бөлмесіндегі жарықтандыру аса жарық болмауы, кәзді шағылыстырмауы тиіс, алайда буланып отырған адамдардың беттері мен кәздері, оған қоса термометрлердің көрсетілімдері анық көрінетіндей жеткілікті түрде жануы керек.

5.5.4 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің барлық бөлмелерінде жасанды жарықтандыру қарастырылуы тиіс.

5.5.5 Жасанды жарықтандыру элементтері су кәздерінен оларға ылғалдылықтың түсуін болдырмайтын қашықтықта орналастырылуы тиіс.

5.5.6 Жасанды жарықтандырумен аумақты жарықтандыру кезінде жақын орналасқан ғимараттардың терезелеріне сәулелердің және шағылысулардың тікелей түсуін болдырмау қажет.

5.6 Инженерлік желілер мен жүйелерді жобалау

5.6.1 Сумен қамту және канализация

5.6.1.1 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің су құбырын және канализацияны ҚР ҚН 4.01-01 талаптарына сәйкес жобалау қажет.

5.6.1.2 Су тұтыну нормалары, судың есептік шығындары, құрылғылардағы есептік су қысымы қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес болуы тиіс. Оған қоса судың есептік шығынын жобада қабылданған қызмет түрлері су шығындарының сомасы ретінде анықтау керек.

5.6.1.3 Қосалқы теңгеруші бак қондырғыларының биіктігі су құбыр жүйесінің құралдарындағы талап етілетін су қысымын қамтамасыз етуі тиіс.

5.6.1.4 Ғимараттар мен бөлмелер, канализация, су ағызу жерлері, әртүрлі қарсы су құбыры үшін суық және ыстық сумен жабдықтау жүйелерін қолданыстағы нормативтік құжаттарға және құрылыс нормаларына сәйкес қарастыру қажет.

5.6.1.5 Су дайындаудың ортақ жүйесіне екі немесе одан да көп ваннаны біртіндеп қосуға жол берілмейді.

5.6.1.6 Елді мекендердің канализация тартылмаған аудандарында жергілікті тазарту құрылыстарын орнатуды ескеру қажет. Тазалау әдісі және суды ағызу орны туралы Қазақстан Республикасының Мемлекеттік санитарлық қадағалау органдарымен келісу қажет.

5.6.1.7 Канализация ваннаға ағудың және иістің қайта түсу мүмкіндігін болдырмау үшін канализация құбыры желілерінде гидравликалық ысырма алдында ауа айырылулар болуы тиіс.

5.6.1.8 Келушілердің қолдануына арналған монша-сауықтыру кешендерінің бөлмелеріндегі суағарларда май ұстап қалатын құрылғылар болуы тиіс.

5.6.1.9 Моншалардың бөлмелерінде әндірістік және тұрмыстық канализацияның бөлек желілері қарастырылуы тиіс.

5.6.2 Жылыту, желдету және ауа баптау

5.6.2.1 Булау бөлмесінде оны тиімді желдетілуін қамтамасыз етуі тиіс табиғи ағынды - сорғылау желдету жүйесі қарастырылуы тиіс. Ауаның қажетті тазалығын қамтамасыз ету үшін сорғыш табиғи желдету жүйесі үнемі жұмыс істеп тұруы тиіс. Атап айтқанда, желдету жүйесінде орнатылған жалюзді торлар үнемі ашық болуы тиіс. Желдету арнасы отты тоқтататын қақпақпен жабдықталуы тиіс.

5.6.2.2 Желдету арналарын сулы және ылғалды режимді бөлмелерінің сыртқы және ішкі қабырғалар қалыңдығында орналастыруға рұқсат етілмейді.

5.6.2.3 Булау бөлмесінде есік пен еден арасында саңылаудың болуын ескеру қажет.

5.6.2.4 Моншалар және монша-сауықтыру кешендерін жылумен қамсыздандыру жүйесі, жылыту және желдету ҚР ҚН 4.02-01 талаптарына сәйкес жобалануы тиіс.

5.6.2.5 Жылыту, желдету жүйелері үшін және ыстық су үшін жылу беруді жылу торабынан шығатын бөлек құбыр жүйелері арқылы қарастыру қажет.

5.6.2.6 Ғимараттарды жылытуды, желдетуді және ауа баптауды, әрт кезінде түтінді жоюды, сондай-ақ бөлмелердегі шағын климат параметрлерін қолданыстағы нормативтік құжаттарға және осы құжат тарауларының талаптарына сәйкес қабылдау қажет.

5.6.2.7 Ғимараттағы жылу желілері енгізілген орындарда жылу пункттерін (ОЖП және ЖЖП) қарастырған жән.

5.6.2.8 Моншалар және монша-сауықтыру кешендері үшін орталық жылытуды және жасанды қосылатын тарту-сору желдеткішін қарастыру қажет.

5.6.2.9 Булау бөлмелеріндегі жылудың үш жақтан біркелкі таралуына жол беріледі.

5.6.2.10 Булау бөлмелеріне буды тікелей қазандықтан беруді қарастыруға жол берілмейді.

5.6.2.11 Жылумен қамтамасыз ету, желдету және ауа баптау жүйелері ауа сапасының, шуыл және діріл деңгейлерінің гигиеналық нормативтерін, оған қоса жылыту кезеңінде кір жуатын бөлмелердегі шағын климаттың жол берілетін параметрлерін қамтамасыз етуі тиіс.

5.6.2.12 Моншалардағы жалпы алмасу желдету жүйесінің жұмысы, ауа-жылу шымылдығының және жылу пунктінің жұмыстары автоматтандырылуы тиіс.

5.6.2.13 Ылғал режимді жайдан тарту ауа өткізгішінде ауаның жылжу жағына еңісі және ылғал бөлуге арналған құрылғы болуы тиіс.

5.6.2.14 Желдету арналарын сулы және ылғалды режимдегі бөлмелердің сыртқы және ішкі қабырғаларының қалыңдығында орналастыру жол берілмейді.

5.6.2.15 Булау бөлмесінде табиғи тарту-сору желдеткіші қарастырылады, оның кәмегімен қолданылған булау бөлмесін тиімді желдету қамтамасыз етіледі. Булау бөлмесіндегі желдету арнасы от тоқтататын қақпақпен жабдықталуы тиіс.

5.6.3 Электр жабдықтары мен электр құрылғылары

5.6.3.1 Электр техникалық құрылғыларды қолданыстағы электр қондырғыларын орнату ережелеріне сәйкес жобалау және орналастыру керек.

5.6.3.2 Тарату тораптарын қондырғыларын сауналардағы қалқандарға, ваннаға, санитарлық торапқа, моншалардың сабын, булау, жуыну, кір жуу бөлмелеріне және т. б. орнатуға жол берілмейді.

5.6.3.3 Моншалардың сабын, жуыну, кір жуу бөлмелерінде жарықтандыруды ажыратып-қосқышты орнатуға жол берілмейді.

5.6.3.4 Ток жүретін кабель қауіпсіздікті қамтамасыз ете отырып, булау жайының ең жоғарғы температурасына тәзімді болуы тиіс.

5.6.3.5 Тас-электрпешті басқару пульті булау бөлмесінің алдында құрғақ бөлмеде орналастырылады.

5.6.3.6 Моншаларда және монша-сауықтыру кешендерінде қорғаныстық нәлдендіруді қарастыру керек.

5.6.3.7 Косметикалық, маникюр және педикюр жасау бөлмелері бактерияға қарсы жабық ультракүлгін сәулелендіргіштермен жабдықталады.

5.6.4 Қоқыстарды шығару және шаңды тазарту

5.6.4.1 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарында қоқыстан және шаңнан тазалау жүйесі, сондай-ақ қоқысты уақытша сақтау орындары, оны шығару мүмкіндігі қарастырылуы тиіс.

5.6.4.2 Қоқысты ғимараттардан шығару құралдары елді мекеннің тазалау жүйесімен байланыстырылуы тиіс.

5.6.4.3 Булау бөлмелерінен басқа моншалардың және сауналардың бөлмелері қоқысқа арналған сауыттармен жабдықталады.

5.6.4.4 Қоқыс жиналатын камералар болған жағдайда, қабырғалар жанбайтын материалдардан жасалуы тиіс. Қоқыс жиналатын камераларда су өткізгіш шүмектер және канализация қарастырылуы керек. Камералардағы есіктер тығыз берік жабылуы тиіс.

Ғимаратқа кіріктірме қоқыс жиналатын камерада жеке сыртқа шығатын жері болуы тиіс.

5.7 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін қолжетімділікті қамтамасыз ету

5.7.1 Жоспарлау шешімі, моншалар мен монша-сауықтыру кешендері аумақтарының кәріктендірілуі барлық келушілердің, оның ішінде кресло-арбадағы мүмкіндігі шектеулі топтардың қауіпсіз әрі кедергісіз жүріп-тұруын қамтамасыз етуі тиіс.

5.7.2 Монша және монша-сауықтыру кешендерінің мүгедектер үшін жасалған кіреберіс алдында алаңның болуы қарастырылады, сондай-ақ ол орын атмосфералық жауын-шашыннан қорғалуы тиіс.

5.7.3 Үстіңгі тоғанға арналған жарық беру құрылғыларын, қолшамдарды, су қабылдағыштар мен торларды жобалаған кезде оларды бір жақтан жаяу жол қарастырған жән.

5.7.4 Келушілер арасындағы мүмкіндігі шектеулі топқа жататын адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жүретін жолдардағы иіндер пандустар үшін жол берілген тиісті параметрлерден аспауы тиіс, сондай-ақ пандус пен алаңдардың ішкі қапталында жиектер кәзделуі тиіс.

5.7.5 Бассейн ванналары тірек аппараты бұзылған мүгедектерді суға түсіретін арнайы құралдармен, мүгедектерге арналған арнайы кешендермен қамтамасыз етілген душ кабиналарымен жабдықталуы тиіс.

5.7.6 Металл конструкциялардан жасалған қоршаулар Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттар талаптарына сай орындалады.

5.7.7 Қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында мүгедектер пайдаланатын стационарлық жабдықтардың элементтері сенімді бекітілуі тиіс. Қондырғының бекіту элементтері, реттеуіштері мен тұтқыштары және т. б. қондырғылардың құрастырылған жазықтығынан шықпауы тиіс.

5.8 Ғимаратты қолдану кезінде тіршілік қауіпсіздігіне қойылатын талаптар

5.8.1 Моншалардың және монша-сауықтыру кешенінің ғимараты ішінде және жанында қозғалу, ғимаратқа кіру және одан шығу кезінде, сондай-ақ инженерлік құрал-жабдықтарды пайдалану кезінде келушілер мен қызметкерлердің жарақат алу мүмкіндігін болдырмайтындай салынуы және жабдықталуы тиіс.

5.8.2 Ғимараттарда құқық бұзушылық әрекеттер туындаған жағдайда, шығындарды барынша азайтуға жәрдемдесетін қылмыстардың және олардың салдарының қауіптерін азайтуға бағытталған шаралар қарастырылуы тиіс. Ғимараттардың инженерлік желілері тиісті нормативтік құжаттар мен қондырғыларды даярлаушы-зауыттардың нұсқаулықтарындағы қауіпсіздік талаптарын ескере отырып, жобалануы және жәнделуі тиіс.

5.8.3 Булау бөлмелеріндегі тас-пештерді бу шығару бағыты келушілер үшін қауіпсіз болатындай орналастыру қажет. Шығарылатын буды сыртқы қабырғаға бағыттау кезінде пеш пен сыртқы қабырға арасындағы қорғаныс қабырғаны ескеру қажет.

5.8.4 Бассейннің қабырғалары және түбі жақсы кәрінуі тиіс.

5.8.5 Бассейн қабырғаларының қиылысуынан құрылатын барлық бұрыштар дәнгелектенген болуы тиіс.

5.8.6 Бассейнге түсу жолын орналастыру кезінде басқыш бассейннің саяз бөлігінде орналасуы тиіс.

Бассейннің саяз бөлігінде трамплиндерді орналастыруға рұқсат етілмейді.

5.8.7 Қолданыстағы санитарлық ережелерге сәйкес деңгейі жоғары шудың, дірілдің, ультракүлгін, инфрақызыл, электр магнитті сәулелердің кәзі болып табылатын жабдықтарды қолдануға тыйым салынады.

5.8.8 Найзағайдан қорғану телефон желісінің немесе сымды хабарлау желісінің құбыр бағандарының болуын ескере отырып, қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес орындалуы тиіс.

5.8.9 Ғимаратқа кірген кезде мекеме туралы, көрсетілетін қызметтердің сипаттары және жұмыс кестесі туралы ақпаратты орналастыру қажет.

5.9 Қоршаған ортаны қорғау

5.9.1 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендері ғимараттарының құрылыс, қайта құру, бөлшектеу және бұзуды жобалау кезінде қоршаған ортаның ластануын болдырмау, жою шаралары, сондай-ақ қалдықтар айналымының қауіпсіз тәсілдері қарастырылуы тиіс.

5.9.2 Қоршаған ортаны қорғау, табиғат ортаны қалпына келтіру және оларды моншалар мен монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын салған кезде жаңғырту үшін ең жақсы қолжетімді техникалық тәсілдерді, ресурстарды үнемдейтін, аз қалдықты және қалдығы жоқ технологияларды қолдану қажет.

5.9.3 Моншаларды және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын жобалау, орналастыру, салу, қайта құру және қолдану барысында атмосфералық ауаның сапа нормалары аймақты кәғалдандыру алаңдарының нормативтеріне қатысты экологиялық, санитарлық-гигиеналық ережелерге сәйкес сақталуы тиіс.

5.9.4 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын жобалау, салу және қолдану барысында Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын атмосфералық ауа ластануы аясының деңгейі жол берілген нормаларға сәйкес болуы тиіс.

5.9.5 Монша және монша-сауықтыру кешенінің ғимараттарын қолдану барысында қоршаған орта күйіне жергілікті мониторинг жүргізу қажет.

5.9.6 Моншаларды және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын жобалау кезінде магнит өрістерін, дірілді, шу мен ластануды және басқа да әсерлерді болдырмау шаралары қабылдануы тиіс.

6 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ

6.1 Энергия тұтынуды азайтуға қойылатын талаптар

6.1.1 Моншаларды және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын жобалау кезінде ҚР ҚН 2.04-03 талаптарына сәйкес энергия ресурстарын қысқарту, ғимараттардағы және құрылыстардағы жылу шығындарын азайтуды ескере отырып орындау, оны қолдану барысында бөлмелердің шағын климаты және басқа да шарттар бойынша орнатылған талаптарды орындау және энергия ресурстарын үнемді пайдаланудың басқа да шарттарына сәйкес болуы тиіс.

6.1.2 Жылу жүйелері, желдеткіш, ауа баптау және ыстық сумен жабдықтау автоматтық немесе қолмен реттеліп, жылу энергиясын, суық және ыстық суды, электр энергиясы мен газ шығынын есепке алу аспаптарымен жабдықталуы тиіс.

6.1.3 Жобалау кезінде ғимараттың жарыққа тәрт жақтан да дұрыс бағытталуын қарастыру қажет. Ғимараттардың дұрыс бағытталуы қысқы уақытта жылудың табиғи қалпында сақталуына және жазғы уақытта салқындауына мүмкіндік береді, сондай-ақ бөлмелердің инсоляциясын қамтамасыз етеді.

6.1.4 Жылудың тиімді қолданылуын қамтамасыз ету үшін ғимараттардың қоршау конструкцияларын энергия үнемдейтін материалдарды қолдана отырып жасау керек.

6.1.5 Ғимараттардың энергия үнемдеуін жетілдіру барысында климат және жергілікті жағдай, оған қоса бөлме ішіндегі климат жағдайлары назарға алынуы тиіс. Бұл шаралар ғимараттардың басқа техникалық талаптарына, оған қоса олардың жалпы қолжетімділікке, қауіпсіздікке және мақсатты қолданылуға әсер етпеуі тиіс.

6.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану

6.2.1 Моншаларды және монша-сауықтыру кешендерін жобалау барысында табиғи ортаның қалпына келтіруге ықпал ететін технологиялардың қолданылуын, табиғи ресурстарды тиімді қолдануды және қайта құруды қарастыру қажет.

6.2.2 Ландшафт жоспарлары су, топырақ сияқты табиғи ресурстарын сақтау бойынша шаралары қамтуы тиіс.

6.2.3 Моншалардың және монша-сауықтыру кешенінің ғимараттарын жобалау және қолдану барысында жанасатын аумақта топырақтың сапасын ылғалдылықты жинақтаудан, жел эрозиясынан және басқалардан қорғау, оны қалпына келтіру мен жақсарту шараларын ескеру қажет.

6.2.4 Жобалау барысында суды тиімді қолдану, техникалық мақсаттарда суды қайта қолдану шаралары қарастырылуы тиіс.

6.2.5 Табиғи ресурстарды тиімді (тұрақты) пайдалану және оларды жаңғырту үшін моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын салған кезде ең жақсы қолжетімді, аз қалдықты және қалдықсыз технологияларды, ресурс сақтайтын техникалық әдістерді қолдану қажет.

6.2.6 Табиғи ресурстарды тиімді қолдануды арттыру мақсатында қалдықтарды циклдік қайта қолдану, экологиялық тұрғыдан алғанда, таза қуат көздерін (желмен, геотермальді сулармен, күн қуатымен және т. б.) меңгеру бойынша шаралар ескерілуі тиіс.

ӘОЖ 725.731

МСЖ 91.040.10

Түйінді сөздер: монша, монша-сауықтыру кешені, сауналар, бассейн, қызмет көрсету түрлері.

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ	IV
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ.....	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ	2
4 ЦЕЛЬ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ	3
4.1 Цель нормативных требований.....	3
4.2 Функциональные требования	3
5 ТРЕБОВАНИЯ К РАБОЧИМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ	5
5.1 Основные положения	5
5.2 Требования по обеспечению надежности и устойчивости зданий.....	6
5.3 Требования к пожарной безопасности	7
5.4 Требования по обеспечению охраны здоровья людей в процессе эксплуатации	8
5.4.1 Градостроительные требования	8
5.4.2 Функциональное назначение, состав и содержание зданий и помещений для посетителей	9
5.4.3 Бассейны	10
5.4.4 Входы, проходы, лестницы, лифты	12
5.4.5 Служебно-бытовые помещения	12
5.4.6 Гигиенические требования к конструкциям и материалам.....	13
5.5 Освещение.....	14
5.6 Проектирование инженерных сетей и систем	14
5.6.1 Водоснабжение и канализация	14
5.6.2 Отопление, вентиляция и кондиционирование	15
5.6.3 Электрооборудование и электрические устройства.....	16
5.6.4 Мусороудаление и пылеуборка	16
5.7 Обеспечение доступности для маломобильных групп населения	17
5.8 Требования к безопасности жизнедеятельности при эксплуатации здания	17
5.9 Охрана окружающей среды.....	18
6 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ	19
6.1 Требования к сокращению энергопотребления	19
6.2 Рациональное использование природных ресурсов	19

ВВЕДЕНИЕ

Настоящие своды правил разработаны в соответствии с параметрическим методом нормирования Республики Казахстан.

СН РК «Бани и банно-оздоровительные комплексы» представляют собой один из нормативных документов, входящих в доказательную базу технического регламента «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий», направленных на обеспечение безопасности и устранение технических барьеров в области строительства.

При разработке настоящих строительных норм были учтены требования нормативных правовых актов в строительстве, действующих на территории Республики Казахстан.

СН РК «Бани и банно-оздоровительные комплексы» содержат:

- цель нормативных требований;
- функциональные требования;
- требования к рабочим характеристикам.

Приемлемые решения и параметры выполнения требований настоящих строительных норм приведены в СП РК «Бани и банно-оздоровительные комплексы».

Отступление от настоящих строительных норм по конкретным объектам и в обоснованных случаях согласовывается с уполномоченным государственным органом по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан при наличии мероприятий, компенсирующих эти отступления.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
БАНИ И БАННО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ КОМПЛЕКСЫ

BATH HOUSES AND RECREATION COMPLEXES

Дата введения - 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящие строительные нормы устанавливают требования к проектированию зданий бань и банно-оздоровительных комплексов, а также их участку, инженерным системам, возводимых на территории Республики Казахстан.

1.2 Требования настоящих норм распространяются на проектирование и строительство вновь возводимых и реконструируемых, расширяемых и модернизируемых зданий бань и банно-оздоровительных комплексов.

1.3 Настоящие нормы не распространяются на проектирование банных помещений, размещаемых в мобильных зданиях.

***2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ**

Для применения настоящих строительных норм необходимы следующие ссылочные нормативы:

Технический регламент «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий», утвержденный постановлением Правительства Республики Казахстан от 17 ноября 2010 года № 1202.

Перечень объектов Республики Казахстан, уязвимых в террористическом отношении, утвержденный постановлением Правительства Республики Казахстан от 28 августа 2013 года № 876.

Требования к системе антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении, утвержденные постановлением Правительства Республики Казахстан от 3 апреля 2015 года № 191.

Правила устройства электроустановок, утвержденные приказом Министра энергетики Республики Казахстан от 20 марта 2015 года № 230.

Технический регламент «Общие требования к пожарной безопасности», утвержденный приказом Министра внутренних дел Республики Казахстан от 23 июня 2017 года № 439.

СН РК 2.04-01-2011 Естественное и искусственное освещение.

СН РК 2.04-03-2011 Тепловая защита зданий.

СН РК 3.02-36-2012 Полы.

СН РК 4.01-01-2011 Внутренний водопровод и канализация зданий и сооружений.

Издание официальное

СН РК 4.02-01-2011 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха.

СН РК 4.03-01-2011 Газораспределительные системы.

Примечание - При пользовании настоящим государственным нормативом целесообразно проверить действие ссылочных документов по информационному каталогу «Перечень нормативных правовых и нормативно-технических актов в сфере архитектуры, градостроительства и строительства, действующих на территории Республики Казахстан», составляемому ежегодно по состоянию на текущий год и соответствующему ежемесячно издаваемому информационному бюллетеню-журналу. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим нормативом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

(Изм.ред. – Приказ КДСиЖКХ от 06.08.2019 г. №121-НК).

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

*В настоящих строительных нормах применяются следующие термины с соответствующими определениями: *(Изм.ред. – Приказ КДСиЖКХ от 06.08.2019 г. №121-НК).*

3.1 **Адгезия:** Сцепление поверхностей разнородных твёрдых и/или жидких тел. Адгезия обусловлена межмолекулярным взаимодействием (в поверхностном слое) и характеризуется удельной работой, необходимой для разделения поверхностей.

3.2 **Банно-оздоровительный комплекс:** Многофункциональный комплекс, объединяющий в составе своей деятельности гигиенические, купальные, оздоровительно-профилактические и другие функции, связанные с очищением и омоложением тела потребителя и укреплением его физического состояния.

3.3 **Баня:** Комплекс помещений, оборудованных для мытья тела с одновременным действием воды и горячего воздуха (в турецких и римских банях) или пара (в русской и финской бане).

3.4 **Гидравлика бассейна:** Система механической очистки воды в бассейне, при возврате которой осуществляется равномерное распределение отфильтрованной, нагретой до нужной температуры и продезинфицированной воды ко всем точкам бассейна.

3.5 **Душевое отделение бани:** Группа санитарно-гигиенических помещений для общего пользования, состоящая из помещений ожидания и переодевания, открытых душевых кабин, туалета.

3.6 **Душевые:** Комплекс сантехнического оборудования, предназначенного для приёма человеком водных процедур в виде воздействия на тело струй воды или пара под различным давлением и при различной температуре.

3.7 **Забежные ступени:** Ступени на закруглении лестницы, имеющие расширение трапецевидной проступи к внешней стороне.

3.8 **Обслуживающий персонал:** Лица, непосредственно оказывающие помощь посетителям в банных процедурах (банщики, работники душевых и т.д.).

3.9 **Пандус:** Наклонная плоская коммуникационная конструкция, связывающая поверхности, расположенные на различных уровнях.

3.10 **Парильные кабины:** Кабины, предназначенные для прогрева тела человека: паровая кабина (с влажным паром), инфракрасная кабина (с сухим воздухом), где взамен каменки установлены инфракрасные нагреватели, банно-душевая кабина и т.д.

3.11 **Полок:** Деревянная скамья для лежания или сидения посетителя в жарком помещении или парильне.

3.12 **Спа-центр (Спа-комплекс):** Оздоровительный комплекс, предлагающий посетителям услуги по гигиеническому уходу и одновременному достижению физического и психологического эффекта в областях очищения, омоложения и оздоровления организма, используя тепловые и водные оздоровительные процедуры в комплексе с уходом за кожей тела с применением эффективных природных компонентов и здоровым питанием в соответствии с современной диетологической концепцией.

3.13 **Деформативность:** Свойство твердых тел изменять размер и форму под влиянием силовых воздействий и не силовых факторов.

4 ЦЕЛЬ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ

4.1 Цель нормативных требований

Целью нормативных требований настоящих строительных норм является установление требований к проектированию и возведению зданий бань и банно-оздоровительных комплексов с учетом обеспечения комфортных и безопасных условий пребывания для посетителей и персонала, защиты имущества и охраны окружающей среды в течение всего срока службы, а также энергетической эффективности и ресурсосбережения.

4.2 Функциональные требования

4.2.1 Конструкции и основания зданий бань и банно-оздоровительных комплексов должны быть рассчитаны на восприятие постоянных нагрузок от собственного веса несущих и ограждающих конструкций временных равномерно распределенных и сосредоточенных нагрузок на перекрытия, снеговых и ветровых нагрузок для данного района строительства, также необходимо обеспечить долговечность и ремонтпригодность на протяжении проектного срока службы.

4.2.2 Здания бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо проектировать и строить таким образом, чтобы обеспечивалась возможность предотвращения и уменьшения возникновения пожара, распространения опасных факторов в процессе эксплуатации, а в случае его возникновения - устойчивость несущих конструкций на время эвакуации в безопасную зону людей, в том числе с ограниченными физическими возможностями передвижения, и ликвидации пожара, а также учесть эвакуационные пути и выходы, которые должны позволять беспрепятственное применение средств эвакуации.

4.2.3 В зданиях бань и банно-оздоровительных комплексов должны создаваться

необходимые комфортные условия для пребывания, обеспечивающие защиту жизни и здоровья людей в процессе эксплуатации здания с учетом благоустройства территории, архитектурно-планировочных решений, санитарно-гигиенических требований.

4.2.4 В зданиях бань и банно-оздоровительных комплексов их внутренние инженерные системы должны создавать благоприятную атмосферу, включая температуру внутренних поверхностей стен, влажность и скорость движения воздуха, а также теплоустойчивость ограждающих конструкций и теплоусвоение поверхности полов, которые позволят содержать их в соответствии с санитарно-гигиеническими и действующими нормативными требованиями на территории Республики Казахстан.

4.2.5 Внутренняя среда зданий бань и банно-оздоровительных комплексов не должна оказывать недопустимые воздействия на людей (физические, химические, биологические и иные вредные факторы) в течение срока их службы.

4.2.6 В зданиях бань и банно-оздоровительных комплексов ограждающие строительные конструкции, системы отопления и охлаждения, вентиляции и кондиционирования воздуха, освещения должны функционировать в режиме экономии энергии и сохранения тепла, обеспечивая безопасность и комфорта посетителей.

4.2.7 Искусственное освещение и естественная инсоляция помещений, а также их звукоизоляция должны создавать условия для нормального пребывания людей и не допускать угрозы причинения вреда здоровью.

4.2.8 Здания не должны оказывать негативное воздействие на окружающую среду, включая экологическую защиту природоохранных зон, также необходимо учесть системы мер, направленных на защиту почвы от эрозии.

4.2.9 В зданиях бань и банно-оздоровительных комплексов с целью обеспечения рационального использования природных ресурсов необходимо обеспечить максимальное использование отходов вторичных материалов для изготовления конструкций.

4.2.10 При проектировании зданий бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо учесть благоустройство их территории в целях обеспечения безопасности пути передвижения людей, в том числе с ограниченными возможностями.

4.2.11 Планировочное решение, благоустройство территории, оборудование бань и банно-оздоровительных комплексов должны обеспечить безопасное и беспрепятственное передвижение всех маломобильных групп посетителей, в том числе и на креслах-колясках к местам в соответствии с их назначением.

4.2.12 При проектировании и строительстве бань и банно-оздоровительных комплексов нужно учесть последовательное расположение функциональных групп помещений, в которых необходимо предусмотреть помещения оздоровительно-профилактического предназначения, воздействия воды, горячего воздуха или пара, общего, а также индивидуального пользования.

4.2.13 Здания бань и банно-оздоровительных комплексов и вся прилегающая территория должны быть спроектированы так, чтобы не граничили с участками лечебных учреждений стационарного типа, детскими яслями-садами и школами, а также обеспечить беспрепятственный проезд, установить освещение и содержать в чистоте.

4.2.14 В целях комфорта и безопасности посетителей бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо учитывать технические этажи, оснащенные всеми инженерными

системами, технологическим оборудованием, приборами для автоматического или ручного регулирования температуры воздуха, подачи воды в соответствии с санитарно-гигиеническими требованиями.

*4.2.15 На этапе проектирования бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо определить относимость объекта к перечню объектов Республики Казахстан, уязвимых в террористическом отношении и принять меры для выстраивания соответствующей системы антитеррористической защиты объекта согласно Требованиям к системе антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении, утвержденным постановлением Правительства Республики Казахстан от 3 апреля 2015 года № 191. *(Дополнен – Приказ КДСиЖКХ от 06.08.2019 г. №121-НК)*.

5 ТРЕБОВАНИЯ К РАБОЧИМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ

5.1 Основные положения

5.1.1 Проектирование, строительство и реконструкция зданий бань и банно-оздоровительных комплексов должны осуществляться в соответствии с требованиями технического регламента «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий», настоящих строительных норм и других нормативных документов, устанавливающих правила проектирования и строительства на территории Республики Казахстан.

5.1.2 Правила подсчета общей, полезной и расчетной площадей здания, застройки, строительного объема, этажности, а также требования к инженерному оборудованию зданий бань и банно-оздоровительных комплексов следует принимать в соответствии с нормативными документами для проектирования.

5.1.3 Расположение основных помещений бань должно обеспечивать последовательное движение посетителей - вход, вестибюль, касса, гардеробная, помещение для ожидания и комната для отдыха, помещение для переодевания, моечное отделение, парильная.

5.1.4 Помещения с мокрым режимом следует располагать друг под другом, запрещается размещать их над помещениями, в которые недопустимо проникновение влаги.

5.1.5 Не допускается размещение встроенных саун в подвалах, под трибунами, в спальнях корпусов детских оздоровительных лагерей, интернатных организаций, детских дошкольных учреждений, стационарных больниц, а также под помещениями и смежно с ними, в которых находится более 100 человек.

5.1.6 Электрощитовые помещения, а также вводные, вводно-распределительные, главные щиты и устройства не допускается размещать непосредственно под санузлами, ванными комнатами, душевыми, кухнями, купально-плавательными бассейнами, мыльными, моечными и парильными помещениями бань, за исключением случаев, когда приняты специальные мероприятия по надежной гидроизоляции, предотвращающие проникновение влаги в помещения, где установлены распределительные устройства.

5.1.7 Инженерные системы здания должны иметь автоматическое или ручное регулирование температуры воздуха. Системы отопления здания должны быть оснащены приборами для уменьшения требуемого теплового потока в нерабочее время. При централизованном снабжении холодной и горячей водой, электроэнергией, газом и теплом и при наличии в здании нескольких групп помещений, принадлежащих разным организациям или собственникам, каждая такая группа помещений должна быть оснащена приборами учета расхода энергии и воды.

5.1.8 Газоснабжение следует проектировать в соответствии с СН РК 4.03-01.

5.1.9 Полы в помещениях с мокрым и влажным режимом должны быть стойкими к воздействию влаги и дезинфицирующих щелочных растворов, а также легко очищаться от загрязнения.

5.2 Требования по обеспечению надежности и устойчивости зданий

5.2.1 При проектировании несущих конструкций бань и банно-оздоровительных комплексов надежность строительных конструкций зданий и их устойчивость обеспечиваются путем расчета строительных конструкций с учетом геотехнических условий, противопожарной защиты, сейсмических воздействий и других параметров.

5.2.2 Используемые при проектировании конструкций методы расчета их несущей способности и деформативности должны отвечать требованиям действующих нормативных документов на конструкции из соответствующих материалов.

5.2.3 Несущие конструкции зданий бань и банно-оздоровительных комплексов должны быть спроектированы и возведены так, чтобы в процессе их строительства и в расчетных условиях эксплуатации была исключена возможность:

а) разрушений или повреждений конструкций, приводящих к необходимости прекращения эксплуатации зданий;

б) недопустимого ухудшения эксплуатационных свойств конструкций или зданий в целом вследствие деформаций или образования трещин.

5.2.4 Фундаменты зданий бань и банно-оздоровительных комплексов должны быть запроектированы с учетом физико-механических характеристик грунтов, предусмотренных действующими нормативными документами, характеристик гидрогеологического режима на площадке застройки, а также степени агрессивности грунтов и грунтовых вод по отношению к фундаментам и подземным инженерным сетям и должны обеспечить равномерность осадок оснований под элементами зданий.

5.2.5 При определении долговечности здания в проекте его реконструкции должны быть учтены факторы, снижающие ее срок: нерасчетные воздействия, связанные с изменившимися условиями эксплуатации здания и условиями окружающей среды, и, как следствие, влияния этих факторов - изменение физико-механических (химических) характеристик материалов несущих и ограждающих конструкций.

5.2.6 Не допускается применение силикатного пустотелого кирпича, легких и ячеистых бетонов и других влагоемких материалов без дополнительных облицовок.

5.2.7 Основные неремонтируемые элементы несущих конструкций здания, которыми определяется его прочность и устойчивость, а также срок службы здания в целом, должны сохранять свои свойства в допустимых пределах с учетом требований действующих нормативных документов на строительные конструкции из соответствующих материалов.

5.2.8 Элементы, детали, оборудование с меньшими сроками службы, чем предполагаемый срок службы здания, должны быть заменяемы в соответствии с установленными инструкциями по эксплуатации, межремонтными сроками. Решение о применении менее или более долговечных элементов, материалов или оборудования при соответствующем увеличении или уменьшении межремонтных сроков устанавливается технико-экономическими расчетами.

5.2.9 Стыковые соединения сборных элементов и многослойные конструкции должны быть рассчитаны на восприятие температурных деформаций и усилий, возникающих при неравномерной осадке оснований и при других эксплуатационных воздействиях.

Используемые в стыках уплотняющие и герметизирующие материалы должны сохранять упругие и адгезионные свойства при воздействии отрицательных температур и намокании и быть устойчивыми к ультрафиолетовым лучам.

5.2.10 В помещениях бань и банно-оздоровительных комплексов с мокрым и влажным режимами следует предусматривать гидроизоляцию в соответствии с СН РК 3.02-36.

Пароизоляцию конструкций полов необходимо предусматривать по расчету.

5.2.11 Междуетажные перекрытия над прачечными должны обеспечивать изоляцию от пара, тепла и звука других помещений.

5.3 Требования к пожарной безопасности

5.3.1 Пожарная безопасность бань и банно-оздоровительных комплексов должна соответствовать требованиям технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

5.3.2 Территория бань и банно-оздоровительных комплексов должна быть обеспечена необходимым противопожарным инвентарем.

5.3.3 Автоматические установки тушения и обнаружения очага возгорания, системы оповещения о пожаре должны быть предусмотрены в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

5.3.4 Для обеспечения безопасности посетителей и персонала количество эвакуационных выходов из здания и с этажа устанавливается в соответствии с расчетным временем эвакуации.

5.3.5 Ширина выхода на лестничную клетку и маршей лестниц должны обеспечить безопасную эвакуацию из зданий.

Минимальная ширина эвакуационных выходов должна устанавливаться с учетом требований действующих нормативных документов в области пожарной безопасности.

5.3.6 Устраивать на путях эвакуации винтовые лестницы и забежные ступени не допускается.

5.3.7 На путях эвакуации не допускается применение отделочных материалов, не соответствующих требованиям пожарной безопасности.

5.3.8 Ограждающие конструкции переходов между зданиями должны иметь предел огнестойкости и класс пожарной опасности, соответствующие основному зданию.

5.3.9 Ограждающие конструкции шахт лифтов должны выполняться в соответствии с требованиями пожарной безопасности.

5.3.10 Комплекс парильной должен иметь обособленный эвакуационный выход наружу. Не допускается устройство выхода непосредственно в вестибюль и холлы, лестничные клетки, предназначенные для эвакуации людей из других помещений зданий.

5.3.11 Мощность электрокаменки должна быть достаточной для обогрева помещений парильной до заданной температуры.

5.3.12 В парильных русского типа вид печи-каменки определяется в соответствии с технико-экономическим обоснованием.

При использовании печей-каменок на газообразном топливе необходимо предусматривать установку приборов автоматики безопасности горения.

5.3.13 Все помещения бань и банно-оздоровительного комплекса необходимо оборудовать детекторами дыма и сигнализирующими устройствами.

5.3.14 В вестибюлях, коридорах, в помещениях для раздевания, мыльных, душевых, парных, бассейнах и на лестничных клетках необходимо предусматривать аварийное освещение для безопасной эвакуации людей.

5.4 Требования по обеспечению охраны здоровья людей в процессе эксплуатации

5.4.1 Градостроительные требования

5.4.1.1 Размещение зданий бань и банно-оздоровительных комплексов на отведенном и разрешенном для строительства участке должно соответствовать требованиям нормативных документов по проектированию и строительству.

5.4.1.2 Не допускается использование части зданий бань и душевых, банно-оздоровительных комплексов под другие организации, за исключением комплекса дополнительных услуг.

5.4.1.3 При планировании территории бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо учесть достаточное расстояние от здания до красной линии.

Участки бань не должны прилегать к границам участков, занимаемых лечебными учреждениями стационарного типа, детскими яслями-садами и школами.

5.4.1.4 При проектировании территории зданий бань и банно-оздоровительных комплексов рекомендуется обеспечивать свободный проезд (подъезд) техники специальных служб (пожарной, полиции и т. п.) при возникновении внештатных ситуаций.

5.4.1.5 Бани и банно-оздоровительные комплексы могут размещаться в отдельностоящих зданиях, в одном здании с прачечными, а также в объемах общественных зданий и бытовых корпусов промышленных предприятий.

5.4.1.6 Территория бань и банно-оздоровительных комплексов должна быть ограждена, благоустроена, освещена и содержаться в чистоте.

На участке бань и банно-оздоровительных комплексов должны быть предусмотрены площадки отдыха с газонами, цветниками и декоративными кустарниками.

5.4.1.7 При размещении зданий бань и банно-оздоровительных комплексов на территории просадочных грунтов, в сейсмических районах, а также в других сложных геологических условиях следует учитывать дополнительные требования соответствующих норм.

5.4.2 Функциональное назначение, состав и содержание зданий и помещений для посетителей

5.4.2.1 В состав помещений для посетителей в банях и банно-оздоровительных комплексах входят парильные, душевые, помещения для раздевания, отдыха, для оказания услуг, санузлы.

5.4.2.2 Все помещения бани должны быть хорошо изолированы от других помещений во избежание распространения сырости.

5.4.2.3 В помещениях бани полки располагаются под прямым углом.

5.4.2.4 В парильных должны быть предусмотрены места для размещения скамеек и полок, они могут быть выдвижные или перемещаемые.

Водоразборные краны на полках устанавливать не допускается.

5.4.2.5 При обшивке стен парильной необходимо использовать древесину, соответствующую по качеству для применения в этих помещениях.

5.4.2.6 Топка печи-каменки должна выходить в смежное с парильной специальное помещение.

5.4.2.7 Электрическая печь-каменка должна быть оборудована защитным экраном.

5.4.2.8 Полы парильной должны быть с гладкой поверхностью.

5.4.2.9 При размещении печи-каменки не допускается выброс пара на дверной и оконный проемы.

5.4.2.10 Над электрокаменкой под потолком следует предусматривать теплоизоляционную защиту от возгорания.

5.4.2.11 При помещениях для раздевания и ожидания ванно-душевого подразделения предусматриваются санузлы, ванна для ног.

5.4.2.12 Закрытые ванны и душевые кабины должны быть разделены перегородками и оборудованы средствами, необходимыми для удобства и безопасного пользования.

5.4.2.13 Помещения для раздевания закрытых ванн и душевых кабин должны быть оборудованы жесткими сиденьями, зеркалами, вешалками для одежды и полотенец.

5.4.2.14 В помещениях для раздевания должны быть установлены шкафы.

5.4.2.15 Санитарные узлы для посетителей следует предусматривать в помещениях для раздевания и ожидания, закрытых ванных и душевых кабин.

5.4.2.16 Туалеты должны отделяться плотной перегородкой с дверью, должны иметь достаточную вентиляцию и необходимые приспособления для прочистки трубопровода унитаза.

5.4.2.17 Фотарии должны располагаться вблизи помещений для раздевания.

5.4.2.18 Комплекс помещений бань сухого жара (саун) должен располагаться так, чтобы можно было предусмотреть обособленный вход в этот комплекс. Сауны не допускается размещать в подвалах.

5.4.2.19 В случае проектирования кабинетов косметических, маникюра и педикюра, а также спа процедур, они должны размещаться в отдельных изолированных помещениях.

5.4.2.20 Не допускается размещение парикмахерской в подвальном этаже.

5.4.2.21 В состав парикмахерской должны входить:

- гардеробная;
- комната отдыха и приема пищи с необходимым оборудованием;
- туалет;
- кладовые для хранения инвентаря, мусора, белья, парфюмерно-косметических, а также моющих, дезинфицирующих и педикулицидных средств.

5.4.2.22 Допускается совмещение комнаты приема пищи с гардеробной персонала, а также вестибюля с гардеробом для посетителей и залом ожидания.

5.4.2.23 Для содержания химических веществ с целью обеззараживания поверхностей в помещениях бань и банно-оздоровительных комплексах должна быть выделена отдельная комната с плотно закрывающейся дверью, сконструированная из негорючих перегородок.

5.4.3 Бассейны

5.4.3.1 При проектировании бассейна в банях и банно-оздоровительных комплексах должно предусматриваться:

- оснащение чаши бассейна инженерными системами (система фильтрации, подогрева, дезинфекции, система дополнительного оборудования);
- стыковка системы водоподготовки бассейна со смежными инженерными коммуникациями (водоснабжение объекта, канализация, вентиляция, электрические и тепловые мощности) и т.д;
- наличие слива с трапом в бассейне;
- необходимость подключения системы водоочистки бассейна к канализационной или ливневой системам, которые способны пропустить химически агрессивную воду при обратной промывке фильтра и при опорожнении бассейна;
- необходимость наружной гидроизоляции и утепления чаши бассейна;
- обходные дорожки вокруг чаши для безопасности, комфорта и удобства технического обслуживания бассейна проектируются с небольшим уклоном по направлению к стене бассейна для предотвращения стекания грязной воды обратно в чашу;

- проект вентиляции должен включать в себя комбинацию приточно-вытяжной системы и осушительной установки;

- необходимо обеспечивать требуемый уровень вентиляции бассейнов, поддерживать необходимую температуру воды и воздуха в помещении, а при необходимости - применять осушители воздуха.

5.4.3.2 Планировка основных помещений, относящихся к бассейну, должна соответствовать гигиеническому принципу поточности; продвижение посетителей осуществляется по функциональной схеме - гардероб, помещение для раздевания, душевая, ножной душ, ванна бассейна.

5.4.3.3 В составе помещений бассейна должны быть предусмотрены комната для медицинского персонала с выходом на обходную дорожку и помещение производственной лаборатории для проведения анализов (кроме 2-го разряда).

5.4.3.4 Размещение вводно-распределительного устройства под помещениями купально-плавательных бассейнов, мыльных, парных, ванн, душевых и уборных запрещается.

5.4.3.5 Глубина бассейна должна маркироваться у бортиков бассейна.

5.4.3.6 Стенки бассейна должны быть строго вертикальными по отношению к зеркалу воды.

5.4.3.7 Душевые сетки должны быть изготовлены из материала, прошедшего подтверждение соответствия, и установлены удобными для пользования. Количество душевых сеток зависит от количества посетителей бассейна.

5.4.3.8 На пути движения от душа к ванне бассейна должны размещаться ножные ванны с проточной водой, размеры которых исключают возможность их обхода или перепрыгивания по ширине они должны занимать весь проход по направлению движения.

5.4.3.9 Бассейн должен быть оборудован лесенками, а также перилами для входа в ванну и выхода из ванны бассейна. Лестницы выполняются из нержавеющей стали и жестко закрепляются на стенке бассейна. Ступени лестниц должны снабжаться противоскользящим покрытием. Количество лесенок зависит от размеров бассейна.

5.4.3.10 Бассейны должны быть спроектированы таким образом, чтобы облегчить процесс наполнения, опорожнения, очистки, дезинфекции, фильтрации и циркуляции воды.

5.4.3.11 Необходимо учесть гидравлику бассейна в целях достижения чистоты воды для плавательного сооружения.

5.4.3.12 Не допускается располагать санитарные узлы и душевые над помещениями для приготовления и хранения коагулирующих и дезинфицирующих растворов.

5.4.3.13 Ванна бассейнов должна быть наполнена до края переливных желобов, использование ее при неполном заполнении запрещается.

5.4.3.14 Обходные дорожки и стационарные скамьи следует оснащать обогревом. Использование деревянных трапов в душевых и гардеробных не допускается.

5.4.3.15 Для обеспечения соответствующего гигиеническим требованиям качества воды плавательные бассейны должны оборудоваться системами, обеспечивающими водообмен в ваннах бассейна.

По характеру водообмена бассейны могут разделяться на следующие типы:

- рециркуляционный;
- проточный;
- с периодической сменой воды.

5.4.3.16 Системы, обеспечивающие водообмен в ваннах бассейна, должны быть оборудованы измерительными приборами или средствами, позволяющими определить количество свежей водопроводной воды.

5.4.3.17 Система подачи воды в ванны должна обеспечивать равномерное распределение ее по всему объему для поддержания постоянства температуры воды и концентрации дезинфектантов.

5.4.3.18 Присоединение ванн бассейнов к канализационным трубопроводам должно исключать возможность обратного попадания стока и запаха из канализации в ванны, для этого трубопроводы должны иметь воздушные разрывы перед гидравлическим затвором.

5.4.3.19 Сброс загрязненной воды из ванн плавательных бассейнов, от промывки фильтров, из переливных желобов, от ножных ванн, с обходных дорожек и от мытья стенок и дна ванн бассейнов должен осуществляться в канализацию.

5.4.4 Входы, проходы, лестницы, лифты

5.4.4.1 Отметка пола помещений у входа в здание должна быть выше отметки тротуара.

Перед наружной дверью (эвакуационным выходом) должна быть предусмотрена горизонтальная входная площадка.

5.4.4.2 Лестницы перед входными дверями должны быть безопасными, иметь ограждения с поручнями.

5.4.4.3 В банях и банно-оздоровительных комплексах расчетной площадью более 200 м² входы и лестницы должны быть отдельными для обслуживающего персонала и посетителей.

5.4.4.4 Уклон и ширина лестничных маршей и пандусов, высота ступеней, ширина проступей, ширина лестничных площадок, высота проходов по лестницам, подвалу, техническим этажам, эксплуатируемому чердаку, перепады уровня пола, а также размеры дверных проемов должны обеспечивать безопасность передвижения людей и удобство перемещения оборудования. В необходимых случаях должны быть предусмотрены поручни.

5.4.4.5 Число пассажирских лифтов следует устанавливать расчетом.

5.4.4.6 При отсутствии в здании лифтов и невозможности устройства пандуса следует предусматривать установку специального подъемника, приспособленного для индивидуального пользования посетителями на креслах-колясках.

5.4.4.7 Входы в мыльные, душевые и купально-плавательные бассейны должны предусматриваться через тамбуры.

5.4.4.8 Входы в помещения приема белья и стирального цеха должны быть отдельными от входов в другие помещения.

5.4.5 Служебно-бытовые помещения

5.4.5.1 При проектировании бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо предусматривать комнаты отдыха и приема пищи для работников, условия для раздельного хранения личной и специальной одежды, душевую и туалет.

5.4.5.2 Прачечные должны находиться в отдельных помещениях с подводкой горячей и холодной воды, специального оборудования. При оборудовании собственной прачечной соблюдается последовательность (поточность) технологических процессов стирки, исключая встречные потоки и перекресты грязного и чистого белья.

5.4.5.3 Диспетчерский пункт (операторская) должен быть расположен на первом этаже.

5.4.5.4 Сооружения для очистки, обеззараживания и распределения воды могут располагаться в основном или отдельно стоящем здании, а также должны обеспечивать эффективность и безопасность работы. Каждая ванна бассейна должна иметь свою систему водоподготовки, обеспечивающую постоянство температуры воды и автоматическое дозирование реагентов.

5.4.5.5 Необходимо предусмотреть хозяйственно-складские помещения.

Склад хлора не допускается размещать в подвале здания. Выход из помещений хлораторной или склада хлора должен быть непосредственно наружу или наружу через тамбур.

5.4.5.6 Над помещениями для приготовления коагулирующих и дезинфицирующих растворов не допускается располагать санитарные узлы и душевые.

5.4.6 Гигиенические требования к конструкциям и материалам

5.4.6.1 Ограждающие конструкции зданий и помещений с мокрым (парильные, мыльные, душевые и ванные помещения) и с влажным режимами (раздевальные, помещения бассейнов, уборные) должны быть из водостойких, невлагоемких и биостойких материалов без пустот и замкнутых воздушных прослоек или каналов. Допускается устройство вентилируемых воздушных прослоек и каналов в соответствии с расчетом.

5.4.6.2 Внутренние поверхности ограждающих конструкций помещения не должны иметь выступов и мест, где возможно скопление влаги и пыли. Сопряжения стен и колонн с полами помещений с мокрым и влажным режимами должны быть закругленными.

5.4.6.3 Полы в помещениях с мокрым и влажным режимами должны быть стойкими к воздействию влаги и дезинфицирующих щелочных растворов, а также легко очищаться от загрязнения.

5.4.6.4 Полы мыльных, душевых и парильных должны иметь уклон в сторону лотков и трапов. В помещениях с мокрым режимом поверхность пола должна быть нескользкой (рифленой).

5.4.6.5 В помещениях с мокрым режимом уровень чистого пола должен быть ниже уровня пола других смежных помещений.

5.4.6.6 В бассейнах для покрытия обходных дорожек, стен и дна ванн должны использоваться материалы, устойчивые к применяемым реагентам и дезинфектантам и позволяющие проводить качественную очистку и дезинфекцию.

5.4.6.7 Поверхность обходных дорожек бассейна должна быть нескользкой и иметь уклон в сторону трапов или грязевых лотков.

5.4.6.8 Заполнения оконных и дверных проемов в помещениях с мокрым и влажным режимами следует устраивать из водостойких и биостойких материалов. Допускается предусматривать оконные переплеты из антисептированной древесины хвойных пород, защищенные от увлажнения лакокрасочными или другими покрытиями.

5.4.6.9 Используемые при строительстве материалы и изделия, подлежащие гигиенической оценке в соответствии с утвержденными Перечнями видов продукции и товаров, должны иметь гигиеническое заключение, выданное органами и учреждениями государственной санитарно-эпидемиологической службы Республики Казахстан.

5.5 Освещение

5.5.1 Уровень естественного и искусственного освещения помещений зданий, учреждений должен соответствовать требованиям СН РК 2.04-01.

5.5.2 Помещения бань и банно-оздоровительных комплексов должны иметь естественное освещение, допускается проектировать без естественного освещения следующие помещения: для физкультурно-оздоровительных занятий и спорта, массажные, парильные, закрытые ванны и душевые кабины, бани сухого жара, для стоянки машин, кладовые, буфетные, для приготовления растворов в прачечной и другие.

5.5.3 Освещение в парильной должно быть неярким, не бьющим в глаза, но достаточным, чтобы были отчетливо видны лица и глаза парящихся, а также показания термометров.

5.5.4 Во всех помещениях бань и банно-оздоровительных комплексов должно быть предусмотрено искусственное освещение.

5.5.5 Элементы искусственного освещения должны размещаться от источников воды на таком расстоянии, чтобы исключить попадание влаги на них.

5.5.6 При освещении территории искусственным освещением необходимо предотвратить попадание прямых лучей и бликов в окна зданий, расположенных поблизости.

5.6 Проектирование инженерных сетей и систем

5.6.1 Водоснабжение и канализация

5.6.1.1 Водопровод и канализацию бань и банно-оздоровительных комплексов следует проектировать в соответствии с требованиями СН РК 4.01-01.

5.6.1.2 Нормы водопотребления, расчетные расходы воды, расчетные напоры у приборов должны соответствовать требованиям, установленным в действующих

нормативных документах. Расчетный расход воды следует определять как сумму расходов воды на принятые в проекте виды обслуживания.

5.6.1.3 Высота установки запасных уравнильных баков должна обеспечить требуемый напор у приборов системы водопровода.

5.6.1.4 Для зданий и помещений следует предусматривать системы холодного и горячего водоснабжения, канализации, водостоков, противопожарного водопровода в соответствии с действующими нормативными документами и строительными нормами.

5.6.1.5 Последовательное включение в единую систему водоподготовки двух или более ванн не допускается.

5.6.1.6 Вне канализованных районах населенных пунктов необходимо предусматривать устройство местных очистных сооружений. Метод очистки и место сброса сточных вод следует согласовывать с органами Государственного санитарного надзора Республики Казахстан.

5.6.1.7 Канализационные трубопроводы должны иметь воздушные разрывы перед гидравлическим затвором для исключения возможности обратного попадания стока и запаха из канализации в ванны.

5.6.1.8 Водостоки в помещениях банно-оздоровительных комплексов, предназначенных для использования посетителями, должны иметь жиросъемники.

5.6.1.9 В помещениях бань должны предусматриваться отдельные сети производственной и бытовой канализации.

5.6.2 Отопление, вентиляция и кондиционирование

5.6.2.1 В парильной должна быть предусмотрена естественная приточно-вытяжная вентиляция, с помощью которой должно быть обеспечено эффективное проветривание парильной после пользования. Для создания надлежащей чистоты воздуха вытяжная естественная система вентиляции должна постоянно работать. В частности, жалюзийные решетки, установленные в вентиляционных системах, должны быть всегда открыты. Вентиляционный канал должен быть оборудован огнезадерживающим клапаном.

5.6.2.2 Размещение вентиляционных каналов в толще наружных и внутренних стен помещений с мокрым и влажным режимами не допускается.

5.6.2.3 В парильной между дверью и полом необходимо предусматривать зазор.

5.6.2.4 Теплоснабжение, отопление и вентиляцию бань и банно-оздоровительных комплексов следует проектировать в соответствии с требованиями СН РК 4.02-01.

5.6.2.5 Подачу тепла для систем отопления, вентиляции и для горячей воды следует предусматривать по отдельным трубопроводам из теплового пункта.

5.6.2.6 Отопление, вентиляцию и кондиционирование воздуха зданий, дымоудаление во время пожара, а также параметры микроклимата в помещениях следует принимать в соответствии с действующими нормативными документами и требованиями разделов настоящего документа.

5.6.2.7 На вводах тепловых сетей в здании следует предусматривать тепловые пункты (ЦТП и ИТП).

5.6.2.8 Для бань и банно-оздоровительных комплексов следует предусматривать центральное отопление и приточно-вытяжную вентиляцию с искусственным побуждением.

5.6.2.9 Тепло в парильных помещениях допускается распространять равномерно с трех сторон.

5.6.2.10 Подачу пара в парильные непосредственно из котельной предусматривать не допускается.

5.6.2.11 Системы теплоснабжения, вентиляции и кондиционирования воздуха должны обеспечивать гигиенические нормативы качества воздуха, уровней шума и вибрации, а также допустимые параметры микроклимата в помещениях прачечной.

5.6.2.12 Работа общеобменной вентиляции, воздушно-теплого завеса и теплового пункта в банях должны быть автоматизированы.

5.6.2.13 Вытяжные воздуховоды из помещений с мокрым режимом должны иметь уклон в сторону движения воздуха и устройства для отвода конденсата.

5.6.2.14 Размещение вентиляционных каналов в толще наружных и внутренних стен помещений с мокрым и влажным режимами не допускается.

5.6.2.15 В парильной предусматривается естественная приточно-вытяжная вентиляция, с помощью которой обеспечивается эффективное проветривание парильной после пользования. Вентиляционный канал в парильной должен быть оборудован огнезадерживающим клапаном.

5.6.3 Электрооборудование и электрические устройства

5.6.3.1 Электротехнические устройства следует проектировать и располагать в соответствии с действующими правилами устройства электроустановок.

5.6.3.2 Не допускается установка распределительных пунктов, щитов в саунах, ванных комнатах, санузлах, мыльных помещениях бань, парилках, стиральных помещениях прачечных и т. п.

5.6.3.3 В мыльных помещениях бань, стиральных помещениях прачечных установка выключателей освещения не допускается.

5.6.3.4 Подводящие кабели должны выдерживать максимальную температуру помещения парильной, обеспечивая безопасность.

5.6.3.5 Пульт управления электрокаменкой размещается в сухом помещении перед парильной.

5.6.3.6 В банях и банно-оздоровительных комплексах следует предусматривать защитное зануление.

5.6.3.7 Косметические, маникюрные и педикюрные кабинеты оборудуются бактерицидными ультрафиолетовыми облучателями закрытого типа.

5.6.4 Мусороудаление и пылеуборка

5.6.4.1 В зданиях бань и банно-оздоровительных комплексов должна быть предусмотрена система очистки от мусора и пылеуборка, а также места для временного хранения мусора и возможность его вывоза.

5.6.4.2 Средства удаления мусора из здания должны быть увязаны с системой очистки населенного пункта.

5.6.4.3 Помещения бань и саун, за исключением парильных, обеспечиваются урнами для мусора.

5.6.4.4 При наличии мусоросборных камер стены должны быть сконструированы из негорючих материалов. В мусоросборных камерах необходимо предусмотреть водопроводный кран и канализационный слив. Двери в камерах должны плотно закрываться.

Мусоросборная камера, встроенная в здание, должна иметь самостоятельный выход наружу.

5.7 Обеспечение доступности для маломобильных групп населения

5.7.1 Планировочное решение, благоустройство территории, оборудование бани и банно-оздоровительных комплексов должны обеспечить безопасное и беспрепятственное передвижение всех маломобильных групп посетителей, в том числе и на креслах-колясках.

5.7.2 Перед входом в бани и банно-оздоровительные комплексы предназначенные для инвалидов, следует предусматривать площадку, а также необходимо ее защищать от атмосферных осадков.

5.7.3 При проектировании осветительных устройств, фонарей, водоприемников и решеток для поверхностного стока следует их устанавливать по одной стороне пешеходного пути.

5.7.4 Для обеспечения безопасности маломобильных групп посетителей все продольные уклоны на путях движения не должны превышать соответствующие параметры, разрешенные для пандусов, также необходимо предусматривать бортики по внешним боковым краям пандуса и площадок.

5.7.5 Ванны бассейнов должны быть оборудованы специальными устройствами для спуска в воду инвалидов с нарушениями опорного аппарата, душевые кабины для инвалидов - комплексами специальных поручней.

5.7.6 Ограждения лестниц из металлических конструкций должны выполняться в соответствии с требованиями нормативных документов действующих на территории Республики Казахстан.

5.7.7 В целях обеспечения безопасности элементы стационарного оборудования, используемые инвалидами, должны быть надежно закреплены. Крепежные элементы оборудования, регуляторы, рычаги и т. п. не должны выступать за конструктивные плоскости оборудования.

5.8 Требования к безопасности жизнедеятельности при эксплуатации здания

5.8.1 Здание бань и банно-оздоровительного комплекса должно быть возведено и оборудовано таким образом, чтобы предупредить возможность получения травм посетителями и работающими в нем внутри и около здания, при входе и выходе из здания, а также при пользовании инженерным оборудованием.

5.8.2 В зданиях должны быть предусмотрены мероприятия, направленные на уменьшение рисков криминальных проявлений и их последствий, способствующие минимизации возможного ущерба при возникновении противоправных действий. Инженерные системы зданий должны быть запроектированы и смонтированы с учетом требований безопасности, содержащихся в соответствующих нормативных документах и указаниях инструкций заводов-изготовителей оборудования.

5.8.3 Печи-каменки в парильных следует размещать так, чтобы направление выброса пара было безопасным для посетителей. При направлении выбрасываемого пара на наружную стену необходимо предусматривать защитную стенку между печью и наружной стеной.

5.8.4 Стены и дно бассейна должны хорошо просматриваться.

5.8.5 Все углы, образованные пересечением стенок бассейна, должны быть закругленными.

5.8.6 При расположении спуска в бассейн лестница должна располагаться в самой неглубокой части бассейна.

У неглубокой части бассейна размещение трамплинов не допускается.

5.8.7 Запрещается использование оборудования, являющегося источником повышенного шума, вибрации, ультрафиолетового, инфракрасного, электромагнитного излучений в соответствии с действующими санитарными правилами.

5.8.8 Молниезащита должна быть выполнена с учетом наличия трубостоек телефонной сети или проводного вещания в соответствии с действующими нормативными документами.

5.8.9 При входе в здание необходимо размещать информацию о заведении, характере предоставляемых услуг и рабочем графике.

5.9 Охрана окружающей среды

5.9.1 При проектировании проектов строительства, реконструкции, демонтажа и сноса зданий бань и банно-оздоровительных комплексов должны предусматриваться мероприятия по предупреждению и устранению загрязнения окружающей среды, а также безопасные способы обращения с отходами.

5.9.2 Для охраны окружающей среды, восстановления природной среды и их воспроизводства при строительстве зданий бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо применять наилучшие доступные технические методы, ресурсосберегающие, малоотходные и безотходные технологии.

5.9.3 При проектировании, размещении, строительстве, реконструкции и

эксплуатации зданий бань и банно-оздоровительных комплексов должны соблюдаться нормы качества атмосферного воздуха в соответствии с экологическими, санитарно-гигиеническими правилами в части нормативов площадей озеленения территории.

5.9.4 При проектировании, возведении и эксплуатации зданий бань и банно-оздоровительных комплексов фоновый уровень загрязнения атмосферного воздуха должен соответствовать допустимым нормам, действующим на территории Республики Казахстан.

5.9.5 В процессе эксплуатации здания бани и банно-оздоровительного комплекса необходимо проводить локальный мониторинг за состоянием окружающей среды.

5.9.6 При проектировании зданий бань и банно-оздоровительных комплексов должны быть приняты меры по предотвращению воздействий магнитных полей, вибрации, шумового загрязнения и др.

6 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

6.1 Требования к сокращению энергопотребления

6.1.1 При проектировании зданий бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо учитывать обеспечение сокращения энергетических ресурсов уменьшение потерь тепла в зданиях и сооружениях должно выполняться в соответствии с СН РК 2.04-03, требования которого направлены на выполнение установленных норм к микроклимату помещений и другим условиям, обеспечивают эффективное расходование энергетических ресурсов.

6.1.2 Системы отопления, вентиляции, кондиционирования воздуха и горячего водоснабжения должны иметь автоматическое или ручное регулирование, должны быть оснащены приборами учета тепловой энергии, холодной и горячей воды, электроэнергии и газа при централизованном снабжении.

6.1.3 При проектировании необходимо предусмотреть правильную ориентацию здания по сторонам света. Правильная ориентация здания способствует естественному сохранению тепла в зимний период и охлаждению в летний период, а также обеспечивает инсоляцию помещений.

6.1.4 Для обеспечения эффективного использования тепла ограждающие конструкции здания должны быть выполнены с использованием энергосберегающих материалов.

6.1.5 При совершенствовании энергетической эффективности зданий должны приниматься во внимание климатические и местные условия, а также условия внутри помещений. Эти меры не должны влиять на другие технические требования зданий, а также на их общедоступность, безопасность и целевое использование.

6.2 Рациональное использование природных ресурсов

6.2.1 В процессе проектирования бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо предусмотреть применение существующих технологий, способствующих восстановлению природной среды, рациональному использованию и воспроизводству природных ресурсов.

6.2.2 Ландшафтные планы должны включать мероприятия по сохранению природных ресурсов, таких как вода и почва.

6.2.3 При проектировании и эксплуатации зданий бань и банно-оздоровительного комплекса необходимо предусматривать мероприятия по защите, восстановлению и улучшению качества почвы на прилегающей территории от влагонакопления, ветровой эрозии и др.

6.2.4 В процессе проектирования должны быть предусмотрены меры по рациональному водопользованию, повторному применению вод в технических целях.

6.2.5 Для рационального (устойчивого) использования природных ресурсов и их воспроизводства при строительстве зданий бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо применять наилучшие доступные технические методы, ресурсосберегающие, малоотходные и безотходные технологии.

6.2.6 В целях повышения рационального использования природных ресурсов должны быть предусмотрены меры по цикличному повторному использованию отходов, овладению экологически чистыми источниками энергии (ветром, геотермальными водами, солнечной энергией и т.д.).

УДК 725.731

МКС 91.040.10

Ключевые слова: баня, банно-оздоровительный комплекс, сауны, бассейн, услуги.

Ресми басылым

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ИНДУСТРИЯ ЖӘНЕ ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫҚ ДАМУ
МИНИСТРЛІГІ ҚҰРЫЛЫС ЖӘНЕ ТҰРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ
ІСТЕРІ КОМИТЕТІ**

**Қазақстан Республикасының
ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ**

ҚР ҚН 3.02-17-2013*

МОНШАЛАР ЖӘНЕ МОНША-САУЫҚТЫРУ КЕШЕНДЕРІ

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

**КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА И ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА МИНИСТЕРСТВА ИНДУСТРИИ И ИНФРАСТРУКТУРНОГО РАЗВИТИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ
Республики Казахстан**

СН РК 3.02-17-2013*

БАНИ И БАННО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ КОМПЛЕКСЫ

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная